

74-75

nr. 3

Ontwerp voorpagina:
Irma Müller (4a)

R E D A C T I E

Fred de Boer (6e)
Irmina Burger (4a)
Froukje Hijink (4a)
Clara Hoving (2g)
Frans Hoving (5c)
Paul Kamp (6e)
Adee Keppy (4a)
Wanda Lauriks (6b)
Paula Meyer (5k)
Stephan de Smet (5e)
Marco Swaen (6e)
Yvonne Wiewel (3a)
Adrie van der Wurff (6a)
L.Th.H. Verzuu (eindred.)

VASTE MEDEWERKERS

A.C. Braet
A.A. Peters
Mw A. van Straaten

Namens de oudervereniging

E.M. de Smet
Joh. Greivestraat 35
Amsterdam - West
Tel.: 132225

TYPE-PLOEG

Hans de Boer (4b)
Fons v.d. Eeckhout (4b)
Bep Fontijn (4b)
Hennie Horn (4b)
Johanna Kroon (4b)
Irma Müller (4a)
Tineke van Oyen (4d)
Carla v.d. Putte (4d)
Els Vosters (4b)

KEY - OPERATORS

B. Slimmers
Mw J. Slimmers-Martin

BOLWERK nr 4
verschijnt 3 dec. a.s.
Kopy gaarne binnen
vóór 26 november.

DE EINDEXAMENS 1974

Op 1 juni van het vorige cursusjaar kwam een einde aan een situatie die even vreemd was als onopvallend. Het Pius X lyceum had toen jarenlang bestaan uit een havo, een deel gymnasium, een deel ander gymnasium, een deel HBS en een deel atheneum. Deze malle toestand werd beëindigd door het gelijktijdig en naast elkaar afnemen van twee verschillende soorten examens (naast havo-examen): V.W.O., "nieuwe stijl", met schoolonderzoek en centraal schriftelijk, en dan nog voor latijn en grieks eenmalig een mondeling examen met gecommiteerde; en daarnaast VHO, oneerbiedig genoemd bezemklas, met schriftelijk en mondeling examens.

Voor het "bezem"examen waren ingeschreven:

gym A	1 kandidaat	geslaagd na verlengd examen
gym B	2 kand.	geslaagd, 1 na verlengd examen
hbs A	1 kand.	geslaagd
hbs B	2 kand.	1 geslaagd, 1 trok zich terug

De resultaten bij de VWO-examens (de eerste aan onze school) waren:

gym A	8 kand.	geslaagd
gym B	8 kand.	geslaagd
ath A	25 kand.	1 afgewezen, 24 geslaagd
ath B	21 kand.	1 afgewezen, 2 herexamens, 18 geslaagd, onder wie 3 met certificaat achtste vak (duits)

Bij de havo waren dit de resultaten:

havo	80 kand.	5 afgewezen, 7 herexamens, 68 geslaagd.
------	----------	---

Na de herexamens in september werden de examens afgesloten:

ath herexamen	2 kand.	beiden geslaagd
havo herexamen	7 kand.	1 afgewezen, 6 geslaagd

Op een totaal aantal examinandi vwo en havo aan onze school van 142 kandidaten werden er derhalve 8 afgewezen en slaagden er 134.

Wij zijn onbescheiden genoeg om de overtuiging te koesteren dat de school, de leerlingen en de ouders alle reden hebben om tevreden te zijn.

Trouwens, ook de rest van de school heeft aan het einde van de vorige cursus een flinke eindsprint ingezet (of heeft niet eerder van de aanwezige capaciteiten blijk willen geven), want het percentage zittenblijvers over alle klassen tezamen bedroeg 11% - hetgeen zeer laag is.

Nu de eerste rapporten binnenkort weer zullen worden uitgereikt, kan deze of gene wellicht bij het incasseren van enige onvoldoendes uit het bovenstaande wat troost putten.

Een deel van de schriftelijke examens wordt tegenwoordig afgenomen via meerkeuzetoetsen. Deze worden door een computer gecorrigeerd, waarna de school staten ontvangt met de resultaten.

Uit de gegevens van het Centraal Instituut voor ToetsOntwikkeling in Arnhem lichten wij het volgende.

School 1026 Pius X Lyceum Asd Vwo frans aantal kandidaten 29
gemiddelde score 41,31 = gemiddeld cijfer 7,8 (landelijk gemiddelde voor alle scholen vwo frans 39,50 = 7,2)

duits 32 kand. gem. score 40,47 = 7,4 (landelijk gem. 39,80 = 7,1)
 engels 62 kand. gem. score 38,48 = 7,3 (landelijk gem. 37,20 = 7,1)
 Havo frans 34 kand. gem. score 41,97 = 8 (land. gem. 36,80 = 6,8)
 duits 49 kand. gem. score 30,61 = 6,5 (land. gem. 30,30 = 6,4)
 engels 79 kand. gem. score 35,37 = 7 (land. gem. 32,20 = 6,4)
 scheikunde 29 k. gem. score 23,34 = 6,8 (land. gem. 20,20 = 6,3)

Het spreekt vanzelf dat de diploma-uitreiking een feestelijke gebeurtenis werd. Een spontane bloemenhulde van de leerlingen aan alle docenten en beampten vormde daarin een heugelijke climax.

p

EINDEXAMENS 1974

TERUGELIK VAN EEN OUDLEERLINGE EN HAAR VADER

|| suavis laborum est praeteritorum memoria ofwel ||
 || herinneringen aan het pius

De eerste soosavond na de vakantie.

'Kom je ook?' 'Natuurlijk, er zullen wel veel bekenden zijn.'
 Zo is de eerste reaktie na het eindexamen '74.

De eerste gelegenheid om terug te gaan naar de school die je zes jaar lang kwelde, zelfs in droemen achtervolgde, en waarvan je nu 'eindelijk' verlost bent.

Toen Ton Peters mij voorstelde wat te schrijven over dit laatste jaar, wilde ik dat wel doen, niet bepaald om een zakelijke beschouwing te geven over onze (geweldige?) resultaten, want daar zijn 'anderen' duidelijk meer in gespecialiseerd (namen noemen we niet).

Zo'n eindexamenjaar is heel gek. Om een enigszins weerzinwekkende vergelijking te gebruiken, een examen is net iets als een geboorte: je werkt er negen maanden keihard aan, en dan is het gebeurd en voel je je erg opgelucht als alles goed is gegaan.

Mensen die tevoren nog sceptisch tegenover elkaar stonden leren elkaar in het laatste jaar kennen en zelfs waarderen, vaak onder het genot van een pilsje, want met het aantal tentamens stijgt ook het drankgebruik aanmerkelijk.

Ook de leraren bekijk je anders. Zag je hen voorheen nog als de 'bewakers' die je zoveel mogelijk

moest pesten (anders viel er niets te beleven), nu merk je dat ook zij best wel menselijke trekjes hebben, en in vele gevallen je nog helpen willen.

Daar kijken sommigen even van op, maar je zult merken dat je ook hen mist.

Ach, de eerste schoolonderzoeken zijn vreselijk. Klamme handen, koud zweet, overmatig toiletgebruik en gespeelde onverschilligheid is ieders deel. Alles valt tegen en je denkt dat je zakt als een baksteen.

Deze ellende is alleen te vergeten door een gezellige werkweek, waarin je je verdriet kunt vergeten en je nieuwe moed kunt indrinken. Ook al hebben wij vaak verzucht: nog maar drie maandjes, nu nog twee.

Toen het centraal schriftelijk kwam was het een routinekwestie. Je deed het even, want veel erger dan de schoolonderzoeken kon het nooit zijn.

Enfin, de dag dat je geslaagd bent, officieel, bloemen, omhelzingen, zelfs van de jongens die je tevoren niet eens aan durfden te kijken, uitbundige feesten, katers...

Dan, langzamerhand, bij nieuwe bezigheden, wat dan ook, mis je ze, je klasgenoten, je leraren, je school - toch, ondanks alles. Een raar jaar, zo'n eindexamenjaar, maar verdomd leuk.

Doreen Bakker

"Hij gaf geen les, keek naar de klas, de klas naar hem. Hij schreef nog een paar namen op. De klas was redelijk stil, gespannen stil. Het meeste gerucht kwam van de wind."
Bordewijk, "Bint"

In zijn kleine roman Bint verhaalt Bordewijk van een leraar die tucht en discipline als hét middel tot het behalen van resultaten in zijn vaandel heeft geschreven.

Aan deze roman heb ik moeten denken toen ik aanwezig was bij de uitreiking van de diploma's 1974 in de aula van het Pius X lyceum; of beter, aan de tegenstelling tussen de sfeer in dit verhaal en de situatie zoals die zich voordeed bij deze gelegenheid. Zelfs als ik de omstandigheden vergelijk waaronder wij onze diploma's uitgereikt kregen, dan verschillen deze al hemelsbreed met de situatie van heden.

Wij weten het nog goed. De Rector in zijn beste soutane, gezeten achter de tafel met het bekende groene laken, geflankeerd door links de onder-rector en rechts de prefect.

Veel geflonker van gouden brillenglazen, een zeer lange toespraak vol vermaningen en toespelingen op het feit dat eigenlijk nog niets is bereikt, en tenslotte de officiële overhandiging van het zuurverdiende papiertje. Ach, je was er gelukkig mee, wanneer je bedacht hoe het 100 jaar geleden gebeurde: een officiële, door de regenten van de stad georganiseerde, feestelijke aangelegenheid, alleen bestemd voor jongelui uit de hoogste kringen.

Nee, deze bijeenkomst is heel wat vriendelijker. Alleen de aula al, weliswaar niet uitmuntend door architecturale schoonheid of kostbare aankleding, maar wel vriendelijk aandoend, zonder veel pretenties.

De jongelui in eigentijdse, nogal onconventionele kleding, trouwens de leraren vallen ook niet op door super elegante uitmonsteringen.

Een korte toespraak van de rector, meer een gedachtensamenvatting dan een echte rede, en de informele overhandiging van de diploma's. Kortom, een zeer eigentijdse benadering, die zonder meer weldadig aandoet.

Wanneer na het drinken van een glaasje sherry, door de school aangeboden, de geslaagden met hun ouders en vrienden door de gangen dreutelen, hier en daar met iemand een gesprek beginnend, overvalt je een gevoel van tevredenheid dat het allemaal zo is gelopen.

Pius X, ad multos annos.

L.J.M. Bakker

'experimenten' en 'eindexamens'

In het Weekblad voor Leraren heeft onze rector drie artikelen gepubliceerd over de examens. Deze artikelen zijn vooral technisch en daarom niet geschreven voor onze schoolkrant. Aangezien echter de pers er nogal veel aandacht aan heeft besteed, en dientengevolge ook op de jaarvergadering van de Oudervereniging deze stukken ter sprake werden gebracht, citeren wij grote gedeelten er uit in de volgende pagina's, en wel speciaal die capita die kritiek laten horen op de bestaande toestand. Wie de komplette artikelen wil lezen in hun totaal verband, zij verwezen naar het Weekblad.

Het is dan voorbij. Wij hebben het overleefd. De leerlingen-slachtoffers liggen hier en daar langs de weg. De veroorzakers van de aanrijding zijn doorgereden. Niemand kent hun nummer, ze gaan vrij uit. En dit heet eindexamen.

Mag ik eens de volgende facetten onder de loep nemen:

- De departementale en andere 'regelingen' en 'aanwijzingen';
- Het schoolonderzoek;
- De cijfers tot in tienden en honderdsten;
- De $7\frac{1}{2}$ voor de universiteit;
- De formulieren.

a. Voorafgaande aan dit eindexamen kregen de schoolleiders 'enige' aanwijzingen. Ik weet niet of ik alles zorgvuldig heb opgeborgen, maar wat ik bij elkaar heb is het volgende: ... (18 circulaires)

En toch... heeft ooit een zeer hoog ambtenaar zich vurig voorstander verklaard van de autonome school;

En toch... heeft ooit een onderwijsminister er zich over beklaagd dat zijn ambtenaren ten onder gaan aan detaillistisch werk;

En toch... is dit alles voor een belangrijk deel de schuld van:

b. het schoolonderzoek

We hadden immers experimentenscholen, die in 1968 de eerste eindexamens nieuwe stijl afnamen. Die hebben in de eerste jaren op verschillende wijzen eindexamen afgenomen. Alleen één wijze is er niet uitgeprobeerd: het schoolonderzoek. Jammer van al die experimenteertijd, want de toenmalige staatssecretaris scheepte ons op, malgré tout, met die enige niet uitgeprobeerde vorm: het schoolonderzoek.

Er waren toen namelijk simpele zielen die vonden dat een mondeling zo desorganiserend werkte op het schoolleven in de laatste maand. Dat is dan nu opgelost: nu is het laatste jaar gedesorganiseerd.

Bovendien was er voor de tijd van gouden vrijheid, die met het schoolonderzoek werd ingeluid van de hand van staatssecretaris Grosheide een belangrijk 'ten geleide'. Men mocht het schoolonderzoek spreiden of concentreren, als men er maar voor zorgde dat de leerlingen niet in een permanente examensfeer terecht kwamen. Daarom waren er tot nu toe 'spreiders' en 'concentreers'. De spreiders hebben nu hun buik vol van de examenpsychose een heel jaar lang, van

het absentisme dat er het vruchtbare gevolg van was, van het afknappen van leerlingen tijdens de rit. De concentreers daarentegen hebben in de concentratie- en tot woede van veel ouders die de ondoorzichtigheid van de onderwijspolitiek niet zo waarderen, geheel of bijna geheel de school vrij moeten geven. Daarom zijn er volgend jaar 'concentreers' en 'spreiders'. Niettemin is het mogelijk een geconcentreerd examen op het eind van het jaar te houden met leraren-gecommiteerden die zich daarvoor opgeven. Liever niet via de huidige 'ruilmarkt'. Het laatste jaar wordt dan weer een lesjaar i.p.v. een examenjaar en dan zou misschien niet vergeefs de 5-jarige h.b.s. tot 6-jarig atheneum geworden zijn. Nu bekruipt je soms het gevoel dat het 6-jarig gymnasium 5-jarig is geworden. Een lang niet bijkomstig voordeel zou zijn dat we dan weer verlost konden worden van:

c. cijfers tot in tienden en hondersten

Als aankomend student in fysica werd mij, en waarachtig niet ten onrechte, steeds voorgehouden dat het aantal decimalen van een uitkomst geen grotere nauwkeurigheid mag suggereren dan in de oorspronkelijke meetgegevens voorhanden was.

Nu weet ik wel dat onze minister onder experimenteren gans iets anders verstaat dan een fysicus, maar daarmee wordt de voorgaande alinea toch nog niet weggevoerd. Wie wezenlijk meent een oordeel tot in tienden van cijfers uit te kunnen spreken over zijn kandidaten mag het zeggen! En dit geldt echt niet alleen voor een

mondeling. Laat een schriftelijk wat gedetailleerder te beoordelen zijn, laat zelfs een multiple-choice 50 eenheden te verdelen hebben, dan nog is de omzetting daarvan in punten en de bepaling van de caesuur tussen voldoende en onvoldoende een tamelijk griezelige bezigheid. Zelfs de makers van deze toetsen leveren u in hun verslag daarenboven de 'standaardmeetfout' die omgezet in punten al gauw 0,6 à 0,8 punt onzekerheid oplevert.

Toch krijgen wij voorschriften - waarachtig, het is onze schuld niet - die ons beoordelingen van leerlingen laten optellen of het kassabonnetjes zijn en laten middelen als economische statistieken in de oliecrisis.

Wist u dat 5,45 SO biologie een 5 oplevert en 5,45 eindcijfer scheikunde een 5? Vindt u dat vreemd? Daar biologie geen schriftelijk heeft rond je eerst de 5,45 af op tienden om het SO-cijfer te bepalen: 5,5. En 5,5 als eindcijfer wordt 6.

En als dat cijfer dan ontstaan is uit een 5 en een mager zesje, moeten we dan nu schrijven 5,0 en 5,8 = 5,4 (dus een 5 als eindcijfer), of mag misschien ook een mager zesje 5,9 heten, waarna een 6 als eindcijfer optreedt?

Niet zeggen: kinderachtig, geef dan een 6 in plaats van 5,9! Hetzelfde krijgen we immers ook door de computer thuisgestuurd en die is wel kinderachtig; daar is 5,8 slechts 5,8 ook al krijgt u later een dik boek waar u uit kunt opdiepen dat 5,8 alleen maar betekent: dat met bijv. 95% kans het cijfer tussen 5,1 en 6,5 ligt.

En toch maar middelen! En toch de goegemeente suggereren dat we Marietjes kennis en Pietjes kunde met een subtiele graad van nauwkeurigheid kunnen bepalen, ongeacht het feit, dat die 0,1 punt een herexamen, zakken, ja zelfs een universitaire 'niet' in de loterij kan betekenen, want voor de v.w.o.-kandidaat bestaat er ook nog zo iets als:

d. de $7\frac{1}{2}$ voor de universiteit
Niets voor ons zult u zeggen? Knaagt uw geweten niet als u ergens 'een dikke zeven' vertaald hebt als 7,2 en later zou blijken dat 7,3 aan die kandidaat de studie van zijn keuze had kunnen garanderen.

Zie verder pag. 28

sorteermachine ?

DE LERAAR: EEN SORTEERMACHINE IN

HET DIEPST VAN ZIJN GEDACHTEN ?

(Inleiding voor de oningewijden).

Er bestaat een vereniging voor leraren aan het vwo-havo, het NGL genaamd, en er bestaat een orgaan van die club, het Weekblad voor leraren geheten.

Verenigingen hebben o.a. een voorzitter en vooraanstaande leden, zogenaamde gezichtsbepalers. Aan hun vruchten kent men de boom. Vaak zijn dit pennevruchten, bijvoorbeeld over het aangekondigde loterijstelsel als toelatingsprocedure voor de universiteit.

De bonzen van het NGL zetten zich verontwaardigd tegen dit voornemen af en ze huren zelfs deskundigen in om met hun autoriteit het standpunt van de lerarenbond kracht bij te zetten.

Dit stukje bevat een aantal krabbels in de marge van artikelen in het Weekblad.

In het nummer van 3 okt. werd de voorzitter van het NGL geïnterviewd. Over loting zei hij:

"Het opheffen van selectie heeft niets te maken met gelijkwaardigheid. In feite is niet iedereen gelijk en wil dit ook niet zijn. Daarom is het systeem van loting absurd. De meest intelligenten hebben meer recht op gequalificeerder vervolgonderwijs (universiteit, A.B.) dan de middelmatigen."

Vraag: kun je als fatsoenlijk mens nog lid blijven/worden van een vereniging met zo'n voorzitter ?

Degenen die bij hun geboorte al de honderdduizend hebben gewonnen moeten op grond van dit natuurlijk voorrecht nogmaals door de regering voorgetrokken worden ?

En verder, inderdaad wil niet iedereen gelijk zijn, maar daaruit volgt niet dat anderen aan iemand mogen voorschrijven wat hij niet mag willen (bijvoorbeeld met een middelmatige intelligentie, maar een socia-

le instelling arts worden, huisarts wel te verstaan en geen specialist zoals Brains). In hetzelfde nummer staat op p. 254 het bekende gezicht van onze rector (vooraanstaande leden krijgen een portretje bij hun stukjes). Ook onze rector is tegen loting: "De combinatie pakkettenkeuze-loterij is kort en goed misdadig".

Akkoord, maar dan moet "loterij" wel door "studentenstop" vervangen worden. Na een door mij van harte toegejuicht pleidooi voor uitbreiding van de opname-capaciteit van de universiteiten, komt de heer Koster met een alternatief toelatingssysteem mocht beperking van de inschrijving toch noodzakelijk blijven. Hij stelt voor toe te laten 1. op grond van de totaalscore op het eindexamen; 2. op grond van de cijfers behaald in voor de gekozen studie zeer relevante vakken; 3. op grond van het overgangsrapport van 5 naar 6; 4. op grond van de schoolloopbaan (= aantal malen doubleren, niet door ziekte of iets dergelijks).

Bij deze 'formule' vallen zoveel opmerkingen te maken, dat je er stom van wordt. Uit de elkaar verdringende tegenwerpingen noteer ik de volgende. De rector is tegen het schoolonderzoekmodel o.a. omdat dit de examensfeer over het hele eindexamenjaar spreidt; zijn punten 3 en 4 houden in dat van de complete schoolloopbaan één onafgebroken examenzitting wordt gemaakt. De schooltijd is de mooiste tijd van je leven, vooral als je een jaartje onaangepast gedrag moet betalen met niet toegelaten worden tot de universiteit.

In de verdediging van zijn plan geeft de rector een dieper kijkje in het binnenste van de rechtgeaarde onderwijsman.

Huurling prof. Van Heek valt hem in het nummer van 10 okt. bij: het "lotingsstelsel zal de concentratie en belangstelling van de leerlingen van het vwo beïnvloeden". Bedoeld wordt uiteraard: negatief. Arme leraren, de stok waar ze jaren lang de leerling mee geslagen hebben, wordt hun afgepakt. Dreigementen met lage cijfers worden slagen in de lucht. Zij zullen de leerlingen nu alleen met stof en hun presentatiewijze moeten boeien. Eindelijk zullen de leraren van de examenvakken aan de lijve ondervinden wat het betekent om godsdienst of 'expressie' te geven. (Hoewel, je moet natuurlijk altijd nog slagen en overgaan).

De rector wil met zijn methode kennelijk al vroeg de Hollandse koopmansmentaliteit erin rammen: je dient je energie economisch verantwoord te investeren, d.w.z. in de examenvakken en dan vooral de 'relevante'. (Laat maar zitten joh, die talen; niet van belang als je wiskunde gaat studeren, die studieboeken - ook de Amerikaanse - bevatten toch slechts formules).

Loten is misschien verwerpelijk, maar dat betekent niet a. dat elk ander systeem goed is of zelfs maar beter; b. dat alle argumenten die er tegenin worden gebracht acceptabel zijn.

A. Braet.

nogmaals: SMOEZER

Op veler verzoek kom ik nog eenmaal terug op DE SMOES van Alice Zoetmond - Verlak.

Aangezien het boek in België reeds 300 franken kost en de Nederlandse boekhandelaren nog eens flink wat op de prijs zetten, wordt het voor de scholieren wel een erg dure zaak. Wie kan zoiets betalen van zijn zakgeld? Het zuur verdiende zakgeld: want wat moet je daar al niet voor doen? Braaf je bed opmaken, aardappelen schillen, afwassen, zware vuilniszakken buitenzetten. En dan al die boodschappen die je moeder weer vergeten is te halen ..

Ik zal dus uit het boek enkele praktische voorbeelden geven om te laten zien hoe zelfs de onnozelse, de meest bang uitgevallen leerling zijn leraren om de tuin kan leiden.

Overigens kan ik alvast mededelen dat de dames en heren studiebegeleiders van plan zijn enkele uren uit te trekken om voor de brugklassers enige sketches te laten opvoeren door ervaren leerlingen uit de hoogste klassen. Zij hopen op deze manier de grondbeginselen van het smoezen duidelijk te maken. Verder wordt er een stencil samengesteld waarmee de brugklassertjes thuis, met hun ouders, broers, zusters, burens en zo de sketches nog eens kunnen oefenen. Eerlijkheidshalve moet ik vermelden dat van de zijde van de Oudervereniging, d.w.z. van de Werkgroep der Behoudende Afdeling (de W.B.A.) tegen deze gang van zaken is geprotesteerd bij de schoolleiding.

De werkgroep baseert haar protest op niets minder dan de Heilige Schrift, en wel op Job 28, vers 20:

De wijsheid, waar komt zij vandaan?

Het inzicht, waar is zijn plaats?

De schoolleiding heeft direct na ontvangst van het W.B.A.-manifest de schriftgeleerden onder haar docenten de opdracht gegeven bovengenoemde Schrift-passage nader te bestuderen in de context, te verklaren, en te weerleggen. Hieraan wordt momenteel gewerkt. Zonder te willen vooruitlopen op het resultaat, was de heer L. Ver-

7

zoo bereid ons iets te zeggen over de voorlopige resultaten van het onderzoek.

In het kort komt het hierop neer, dat de verzen 21-23 afdoende bewijzen dat de W.B.A. vers 20 verkeerd uitlegt. Zij willen daarin nl. lezen dat de wijsheid louter uit de leerboeken behoort te komen, en het inzicht in de hoofden van de leerlingen behoort te zitten. Dus, zeggen zij, is elke handelwijze verwerpelijk waardoor de docenten, dus de school, dus de maatschappij, dus de belastingbetaler de indruk krijgt dat dit inzicht werkelijk in de hoofden zit, terwijl dit slechts in schijn het geval is.

Wat zeggen ons nu de verzen 21-23 ?

De lezer oordele zelf:

- 21 Zij ligt verborgen voor het oog van al wat leeft
Verscholen voor de vogels in de lucht;
- 22 De onderwereld en dood roepen uit;
Onze oren hebben enkel van haar bij geruchte gehoord.
- 23 Het is God, die de weg naar haar kent,
Hij alleen weet waar zij toeft.

Het is duidelijk: de wijsheid blijft verborgen. Uit de leerboeken valt zij in geen geval te halen. Alleen God weet waar zij te vinden is.

Bovendien: zelfs vogels, die toch een veel bredere kijk op onze wereld hebben, ja, zelfs de lepe jongens uit de onderwereld weten niet waar de wijsheid verstopt zit. Conclusie: wat rest de arme leerling anders te doen dan zijn toevlucht te nemen tot het smoezen ?

Voor de brugklassers wordt dus gezorgd. Wat de overige Piustieners aangaat: ik ben wat afgedwaald, en ik mag een bepaald aantal regels in BOLWERK niet overschrijden. De praktische voorbeelden die ik had beloofd, moeten dus achterwege blijven. Jammer. Maar de hogere klassen kunnen dit boek eigenlijk wel kopen uit de opbrengst van hun krantenwijk. M.i. bovendien een nuttigere besteding dan de aanschaf van wéér een nieuwe Hot Pop Topper Hit.

L.B.

padden

praet

Naar aanleiding van het paddeprobleem in de kruidentuin het volgende:
behalve om te heksen werd de paddehuid ook gebruikt door dokters uit het oude China die de huid verwerkten in recepten voor hartpatiënten. Later is gebleken dat in paddegif een stof zit die erg veel lijkt op digitaline. Dit is misschien nuttig voor mensen met een zwak hart die zich al te zeer inspannen in de tuin.

Padden gaan in winterslaap, zelfs wanneer ze in een warme kamer gehouden worden. Het is dus geen direct gevolg van klimaatsverslechtering, maar een ingeboren, aan het seizoen gebonden handeling. Alleen tijdens lange droge zomers (waar je hier geen rekening mee hoeft te houden) gaan ze vanwege klimaatsomstandigheden in zomerslaap. Ze kunnen maximaal een jaar zonder voedsel.

Verdere pikante details over deze boeiende dieren zijn te vinden in de biologiebibliotheek.

M. Maasen.

de ontwikkeling van ons geldstelsel (3)

HET STELSEL VAN BRETTON WOODS.

In 1946 trad de door de financiële deskundigen in 1944 bereikte overeenstemming omtrent de opzet van een na-oorlogse valuta-organisatie in werking, toen de conventie door een voldoende aantal deelnemers was geratificeerd. Deze conventie bestond uit twee afzonderlijke overeenkomsten. De ene voorzag in de oprichting van een Internationaal Monetair Fonds (I.M.F.) en de andere in de oprichting van een Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling (Wereldbank). Met de oprichting van het I.M.F. werd de grondslag gelegd voor een nieuw monetair stelsel, het stelsel van Bretton Woods ook wel genoemd de moderne (geld-)wisselstandaard.

De doelstellingen van het I.M.F. zijn:

- a. Het scheppen van een centrum voor internationaal overleg en internationale samenwerking;
- b. het stabiliseren der wisselkoersen, het vermijden van onordelijke koersregelingen en van valutaconcurrentie;
- c. het vestigen van een multilateraal (= op vele landen gericht) betalingsstelsel en het tot stand brengen van een vrij betalingsverkeer met betrekking tot de transacties op de lopende rekening (dat is een onderdeel van de betalingsbalans);
- d. het verschaffen van middelen tot overwinning van onevenwichtigheden op de betalingsbalans.

De bij het I.M.F. aangesloten landen verplichtten zich de waarde van hun geldeenheid uit te drukken in een hoeveelheid goud of in dollars van een gegeven goudgewicht. Er werden dus officieel wisselkoersen vastgesteld. Doordat de Verenigde Staten de verplichting op zich hadden genomen ten alle tijden dollars in goud om te wisselen, indien dit gevraagd werd door de bij het I.M.F. aangesloten landen, was het goud opnieuw - zij het indirect - basis voor de buitenlandse waarde van de valuta's.

HET BINNENLANDS BETALINGSVERKEER TIJDENS HET STELSEL VAN BRETTON WOODS.

Daar het goud niet werd voorgeschreven als binnenlandse dekking voor het fiduciaire geld, verschilt het binnenlands betalingsverkeer onder dit stelsel niet van dat tijdens de papieren standaard.

HET BUITENLANDS BETALINGSVERKEER TIJDENS HET STELSEL VAN BRETTON WOODS.

De leden van het I.M.F. waren verplicht de officiële waarde van hun valuta ten opzichte van dollar te handhaven met een marge van één procent. Indien men officieel had vastgesteld, dat b.v. \$ 1 gelijk stond met f 3,- dan was de genoemde marge waarbinnen de wisselkoers van de dollar moest blijven f 2,97 en f 3,03. Zou zich daarbij het gevaar voordoen dat de gulden ten opzichte van de dollar te laag gewaardeerd werd, dan zou zich dat uiten in een grote vraag naar gulden, ofwel in een groot aanbod van dollars. De wisselkoers zou daardoor dalen en door de benedengrens dreigen te schieten. In een dergelijk geval is De Nederlandsche Bank verplicht dollars te kopen op de valuta-markt (dus gulden te verkopen) om zo de werkelijke wisselkoersen binnen de officiële grenzen te houden. Men zegt ook wel, dat De Nederlandsche Bank door aan- en verkoop de wisselkoers binnen de interventie-punten dient te houden.

DE ANDERE STANDAARDEN VERGELEKEN MET HET STELSEL VAN BRETTON WOODS.

Laten we nu eens het stelsel van Bretton Woods vergelijken met de reeds hiervoor besproken standaarden. Doordat alle lidstaten hun valuta in een bepaalde waardeverhouding ten opzichte van de dollar zullen handhaven en doordat de Verenigde Staten zijn dollar in een bepaalde waardeverhouding tot het goud zal handhaven (oorspronkelijk \$ 35 per troy ounce (=31,112 gram)), hebben alle valuta weer een zekere goudpariteit. Met andere woorden, door de koppeling valuta - dollar - goud is het goud weer als standaard aanvaard. Deze goudpariteit ligt echter niet voor eens en altijd vast, maar mag onder zekere omstandigheden gewijzigd worden. Daar de uiterste koersen waarbinnen een valuta mag "zweven" door de centrale banken gegarandeerd worden, fungeren deze centrale banken, gelijk bij de papieren standaard, als een egalisatiefonds. De vaste wisselkoersen onder het stelsel van Bretton Woods worden dus op een andere wijze gerealiseerd dan tijdens de goudenstandaard. Bij de goudenstandaard kwamen de vaste wisselkoersen tot stand als uitvloeisel van de koppeling valuta - goud. Bij het stelsel van Bretton Woods komen de vaste wisselkoersen tot stand door een, door de bij het I.M.F. aangesloten landen, actief gevoerd interventiebeleid op de nationale valuta-markten. We zien dus, dat het stelsel van Bretton Woods zowel elementen van de gouden als van de papieren standaard bevat.

INTERNATIONALE LIQUIDITEITEN.

Ieder jaar neemt het wereldhandelsverkeer met ongeveer 8 à 9 % toe. Het gevolg hiervan is, dat ook de betalingsbalanstekorten, absoluut genomen, ieder jaar toenemen. Om deze tekorten te financieren zal de hoeveelheid internationale liquiditeiten (internationaal erkende betalingsmiddelen) in dezelfde orde van grootte dienen te stijgen. De middelen die de monetaire autoriteiten in beginsel ter beschikking staan ter financiering van deze betalingsbalanstekorten zijn goud, sleutelvaluta en kredietfaciliteiten.

GOUD.

De voorraad goud als internationaal betaalmiddel is de laatste jaren echter niet meer toegenomen. Per jaar is er een goudproductie van \$ 1,2 tot 1,5 miljard, waarvan Zuid-Afrika ongeveer 75 % verzorgt. Rusland, een belangrijk goudproducent waarvan echter geen cijfers bekend zijn, verkoopt alleen goud, indien de Russische betalingsbalans een tekort vertoont. Er wordt dan goud verkocht op de vrije markt, waarvoor Rusland dan dollars ontvangt, waarmee het betalingsbalanstekort wordt vereffend.

De helft van het goudaanbod wordt gebruikt voor industriële en artistieke doeleinden en ongeveer 20 % wordt gebruikt als schatvormingsmiddel. Daarnaast is er echter nog een aanzienlijke speculatieve goudvraag. Al deze kopers hebben voorrang op de goudmarkt. Zij zijn immers vrij een hogere goudprijs te betalen dan de monetaire autoriteiten, die zich in het I.M.F. verplicht hebben om niet meer dan \$ 35 per troy ounce te betalen. De monetaire goudvraag is dus niets meer dan een restvraag. Zolang de goudprijs hoog is, kunnen de monetaire autoriteiten geen goud kopen.

Dit is echter niet altijd zo geweest. We zagen reeds, dat de goudproductie de normale goudvraag overtrof. In rustige tijden zonder speculatie namen de monetaire autoriteiten het extra goudaanbod af en kwam de markt-goudprijs overeen met \$ 35 per ounce.

Deze rustige tijden deden zich voor vanaf 1954, toen voor het eerst na de Tweede Wereldoorlog de Londense goudmarkt en het niet-ingezetenen toegestaan werd om goud te verhandelen met betaling in dollars, tot 1960. Tijdens deze periode was het feitelijke prijsniveau nagenoeg gelijk aan het officiële.

DE GOUDPPOOL.

In 1960 ontstond er echter een omvangrijke speculatieve goudvraag, waardoor de goudprijs steeg tot boven \$ 40 per ounce door de geruchten dat de dollar zou devalueren en de goudprijs van de dollar derhalve zou stijgen. Deze geruchten ontstonden omdat in 1960 voor het eerst duidelijk werd dat de Verenigde Staten te kampen hadden met ernstige betalingsbalanstekorten. Deze hogere goudprijs werd door een aantal centrale banken een uiterst gevaarlijke situatie gevonden. Er bestond namelijk het reële gevaar, dat een aantal centrale banken hun monetaire goud in Londen tegen dollars zouden verkopen om vervolgens (op grond van de garantie van de Verenigde Staten ten alle tijden dollars in goud om te wisselen) met deze dollars weer in de Verenigde Staten monetair goud te kopen en dit dan weer op de Londense goudmarkt te koop aan te bieden. Een en ander zou ten koste gaan van de monetaire goudvoorraad in de Verenigde Staten, de basis voor het stelsel van Bretton Woods. De centrale banken van de Verenigde Staten, Engeland, Frankrijk, Duitsland, Italië, België, Nederland en Zwitserland zijn toen tot de oprichting van een goudpool overgegaan. Deze centrale banken stelden goud aan de goudpool ter beschikking. De Bank of England werd agent van de goudpool en diende te interveniëren, door zonodig extra goud te kopen of te verkopen teneinde de goudprijs op \$ 35 te handhaven. Ondanks enkele schokken (zoals b.v. de Cuba-crisis) slaagde de goudpool er in om de prijs op \$ 35 te handhaven. De omvang van de transacties van de goudpool zijn geheim gebleven. Wel is nu bekend, dat de goudpool de eerste jaren meer goud inkocht, dan verkocht.

In 1967 ging het echter mis met deze interventie. Het Pond Sterling devalueerde en dit veroorzaakte een grote onrust op de goudmarkt, omdat men van mening was, dat ook de dollar zou moeten devalueren. Ondanks het feit, dat president Johnson uitdrukkelijk verklaarde dat er van een devaluatie van de dollar geen sprake zou zijn, werd de twijfel niet weggenomen. De speculatie ging voort zonder dat de goudpool in staat was om prijsstijgingen tegen te gaan. Op een spoedbijeenkomst in Washington op 17 maart 1968 besloten de voornoemde acht centrale banken om de goudpool op te heffen.

TWEE GOUDMARKTEN.

Doordat van de kant van de belangrijkste centrale banken besloten werd om niet meer te interveniëren op de goudmarkt, kon de goudprijs zich vrij ontwikkelen. De centrale banken kwamen overeen, dat geen goud meer gebruikt zou worden voor andere dan monetaire doeleinden. Het goud zou nog slechts gebruikt worden als vereffeningsmiddel voor betalingsbalansverschillen tegen de officiële goudprijs van \$ 35 per troy ounce. Zo ontstonden er twee goudmarkten: de vrije goudmarkt met een vrije prijsvorming geheel bepaald door vraag en aanbod en een gesloten goudcircuit tussen de centrale banken onderling tegen de officiële goudprijs.

(wordt vervolgd)

DEKANOLOGIA

OPWEL: BERICHTEN VAN HET SCHOOLDEKANAAT

AVONDSTUDIE SOCIOLOGIE IN ROTTERDAM (Uit: N.R.C. 20-8-1974)
 Aan de Erasmusuniversiteit in Rotterdam zal het komende collegejaar gelegenheid zijn een avondopleiding sociologie te volgen. Het totale aantal collegegeuren zal voor de avondstudenten iets lager liggen dan voor de dagstudenten, maar voor het overige zijn programma en examens gelijk. Omdat de avondstudent doorgaans ouder zal zijn, wordt verwacht dat het geringere aantal collegeuren zal worden gecompenseerd door een grotere zelfwerkzaamheid. Bij de faculteit der sociale wetenschappen is een toenemende belangstelling geconstateerd van volwassenen, die een volledige werkkring hebben of overdag aan huis gebonden zijn.

AVONDSTUDIE ECONOMIE IN DE MAAK (Uit: Vk. 9-4-1974)
 Bij voldoende belangstelling zal het met ingang van het nieuwe studiejaar mogelijk worden aan de universiteit van Amsterdam via avondcolleges doctorandus in de economie te worden. De faculteit der economische wetenschappen wil in september starten met een zogenaamde 'extraneï-opleiding! Deze opleiding is bedoeld voor mensen, die naast een volledige dagtaak een universitaire opleiding willen volgen. De faculteit zal dezelfde toelatingseisen stellen als voor de dagopleiding. Deze eisen houden in: een voltooide vooropleiding HBS, gymnasium of atheneum of een met goed gevolg afgelegd toelatingsexamen

<u>Voorlichtingsdagen</u> worden gehouden:		
aan de landbouwhogeschool		
7 en 14 december 1974		te Wageningen
aan de Kath. Theologische Hogeschool		
4 januari 1975		te Amsterdam
aan de Kath. Hogeschool		
3 januari 1975		te Tilburg
3,4,6 en 7 jan. 1975		te Utrecht (RU)
16 t/m 20 dec. 1974		te Leiden (RU)
2,3 en 6 jan. 1975		te Groningen (RU)
3 jan. 1975		te Amsterdam (GU)
na 15 dec. 1974		te Rotterdam
4 jan. 1975		te Amsterdam (VU)
4 en 11 jan. 1975		te Nijmegen

DEZE NIEUWE
 RUBRIEK
 WORDT
 VERZORGD
 DOOR ONZE
 DEKANEN;
 MIA DEELEN
 HANS RURUP
 en
 MARIANNE HEINTJES

Voor 4 & 5 havo, 5 & 6 vwo.

De schriftelijke informatie over studie en beroep van de Amsterdamse Raad van Beroepskeuze, die jullie aangevraagd en gekregen hebben, heeft alleen betrekking op de toelatingseisen voor dit lopende studiejaar (1974 - 1975).
 Allerlei regelingen m.b.t. aanvullingen voor onvolledige pakketten gelden ook alleen voor dit jaar.
 Daar er op het ogenblik bij de diverse instellingen zelf geen zekerheid bestaat over de vereiste pakketten en aanvullingen voor onvolledige pakketten, drukken we jullie op het hart je voor nadere informatie tot de dekanen te wenden. Dit in verband met het feit dat wij de mogelijkheden hebben met de diverse universiteiten en H.B.O.-scholen direkt contact op te nemen.

Na al deze zakelijke informatie volgt hieronder de indruk van een brugklasser van het dekanaat:

interview dekaan

Met z'n twaalven stappen we kamer 100 binnen. Het is een kleine kamer die vol staat met allerlei kasten met boeken en folders. Aan de wanden hangen tekeningen en folders. Aan de raamkant staat een groot bruin bureau en daarachter zit juf. Deelen gemakkelijk achterover geleund in haar stoel. Ze heeft bruin-zwart haar en bruine ogen. Voor de rest is het iemand waar je niet omheen kan. Maar echt een type voor iemand waarbij je met problemen kan komen. "Kom binnen en ga zitten" zegt ze. We gaan zitten en de eerste vraag wordt afgevuurd: "Heeft u veel contact met de leerlingen?". "Ja, erg veel en nog wel het meeste met de oudere leerlingen, want die komen natuurlijk het meest bij mij, vanaf de derde klas al, om hun pakket te kiezen. Wat die pakketten betreft daar heb ik wel eens iets leuks mee meegemaakt"- vertelt ze verder. "Er kwamen twee meisjes uit de

brugklas vragen wat voor pakket ze voor chirurg moesten kiezen. Daar moest ik wel om lachen".

Volgende vraag: "Wat voor moeilijkheden krijgt u het meest te horen?" "Het meeste wel over beroepenkeuze, maar soms ook over moeilijkheden thuis en de pakketten natuurlijk. De moeilijkheden thuis zijn altijd het moeilijkst op te lossen. Dan ga ik ook met de ouders praten natuurlijk. Dat is niet zo makkelijk".

"Heeft u wel eens dingen waar u niet uitkomt?"

"Ja zeker, maar dan kan ik altijd wel naar universiteiten bellen e.d. Dus dat is geen bezwaar".

Als laatste werd er nog gevraagd naar de opleiding en of ze dit graag deed. Er bleek wel een opleiding te zijn maar die was niet nodig. Juf. Deelen had hem ook niet gehad. In haar werk had ze erg veel plezier en dat is maar goed ook.

Stephan Lindeman (1b)

dierendag's

SOOS

De soos was al een aardig eind heen, en velen met haar, toen ik Ben Soos zag zitten, in z'n uppie. Zoals je weet zijn leraren op de soos net zo zeldzaam als oakari's in Artis (dat zijn ook apen), dus stapte ik maar naar hem toe om een praatje te maken. Had Ben wel eens van een troetelspreuk gehoord? Nou nee, of ik eerst eens wilde uitleggen wat dat was. Kijk, de troetelspreuk is een gezegde of citaat dat we iedere week op zoveel mogelijk borden zetten. Dan kan men daar over nadenken en zo. "Maar is dat leuk", zei Ben,

"ik heb zelf ook eens een spreuk verzonnen, jááááren geleden al". Gelijk krijgen is beter dan gelijk hebben; zo te horen scheen hijzelf hem erg goed te vinden ook.

Later op de avond kreeg ik van Braet voor 40% gelijk. "Als mensen het met me eens zijn voel ik altijd dat ik ongelijk moet hebben"; een citaat van Oscar Wilde, om er maar eens een troetelspreuk tegenaan te kwakken.

We stappen maar naar de bar om wat te gaan drinken. 's Avonds vroeg, toen ik net de soos instapte, was het eerste wat ik zag de prijslijst, wat mij er meteen aan herinnerde, dat ik mijn geld was vergeten. Ik dus meteen naar huis om een gris in de spaarpot te doen. Nog geen kwartier daarvoor was ik

al van huis weggegaan, haartje netjes gekamd en een strik in m'n staart, het is immers wereld-dieren-dag. Ben Soos had ook op school de eerste de beste hond die hij was tegengekomen, gefeliciteerd.

Het aantal oktopussen op de soos was ook enorm, de hele kapel was git-zwart van de rook. Ach ja, iedere oktopus heeft daar moeite mee. Want waar laat je al die acht armen? Je kan ze moeilijk allemaal over elkaar doen of ze allemaal in je zakken steken, ermee tegen de muur leunen.

Een oplossing is gewoon een sigaretje opsteken. Een beetje slimme oktopus doet dat natuurlijk weer heel anders.

Hij houdt er twee op zijn rug, steekt er twee in z'n zakken, leunt met eentje tegen de muur houdt in een ander z'n glas vast, strijkt met nog één door z'n haar en maakt met de laatste gebaren onder het praten.

De nog slimmere oktopussen zijn natuurlijk aan het schaken of dammen en desnoods kat-en-muis; vandaag is het immers

dierendag.

Achteraan zien we Wessendorf dammen, hij voert een strategie waar zelfs de meest blonzende, blonde germaan zich voor zou schamen. Een leraar en een taal (die dooie weet-je-wel), waar je volgens meneer Braet zo aan voorbij kunt gaan. "Wessendorf is zo te passeren, die is zo trááág", zei hij. Wat dammen betreft zeker, zelf heb ik ook verloren, maar dat was met schaken en dan speel je op 36 velden minder en dat is een stuk moeilijker.

Zo, en nu wordt het tijd het veld te ruimen, wat ik dus letterlijk deed. Ik was nog niet bij de uitgang of ik kreeg een bezem in m'n acht armen gedauwd. Lieve help, wat was het een troep, maar de lege flesjes zaten allemaal netjes in kratten. "Kijk", zei Ben Soos "er staat zelfs een glas naast".

Mijn glas.

Titus Maria Williams

geschiedenislessen

Zes jaar lang Geschiedenisles: daar moet je wel heel wat van opsteken. En dat klopt dan ook. In een paar uur kan ik vertellen hoe de Coalitie ontstond (met de tussenparagrafen erbij heb ik een dag nodig). En ik kan zeggen dat Marx een historisch dialecticus was, een materialist. „Ongelooflijk" zult u zeggen. „Ja, inderdaad, u hebt gelijk, u overdrijft, maar: u hebt gelijk."

In zes jaar heb ik Entente's, Unie's, Pacten en Verdragen uit mijn hoofd geleerd of liever: in mijn hoofd gestampt. Het begrip Verdrag is mij heilig geworden, want alles is te verklaren met behulp van Verdragen en Conferenties. De Ite

W.O. ontstond door het Verdrag van Versailles en werd beëindigd door de conferenties van Potsdam en Jalta enzovoorts. Daartussen gingen er wat mensen dood (hoeveel dat er waren kan ik zo voor u opzoeken). In zes jaar krijg je dan de geschiedenis van vroeger en een beetje de geschiedenis van nu. Hoewel: de leraren moeten natuurlijk altijd een keus maken, dat is duidelijk. En over de jongste geschiedenis is het minst bekend: dat is duidelijk. En over de oudste geschiedenis is ook weinig bekend: dat is duidelijk. En over de politieke geschiedenis is het meest bekend: dat is ook helemaal duidelijk. En tenslotte: koningen, parlementen, minis-

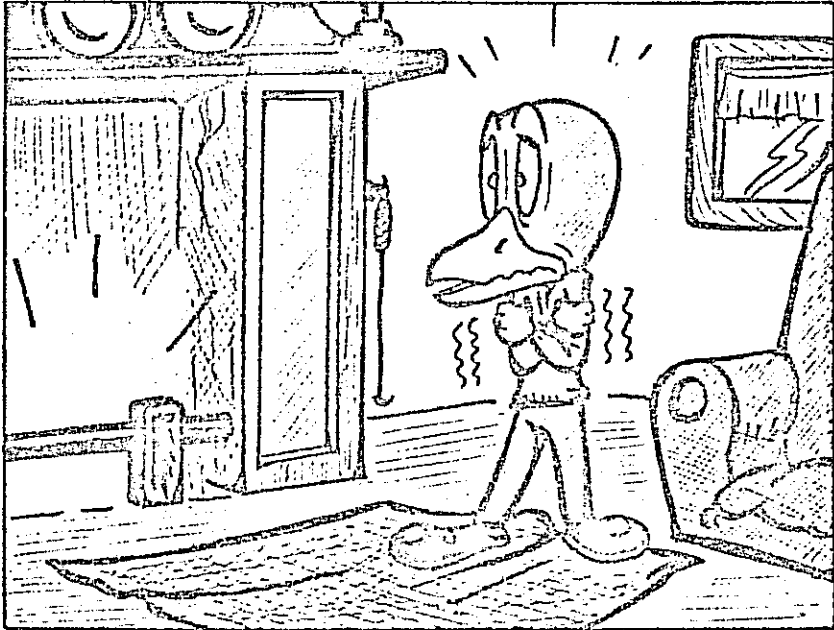
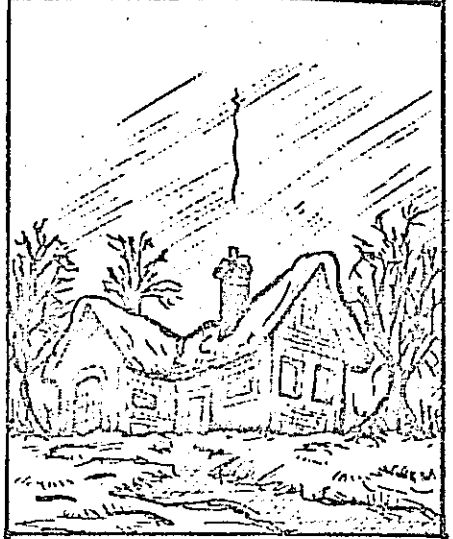
verv. p. 19

3x11 1/2 - 23

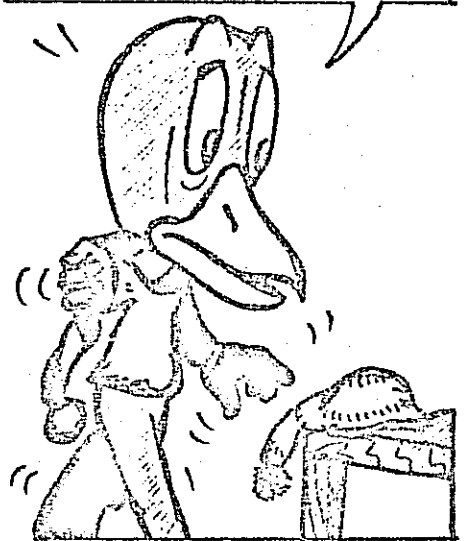
CASPAR KRAAI BRANDHOUT BLUES

© (LGM) 1971 AMSTERDAM C.K.I.-4.

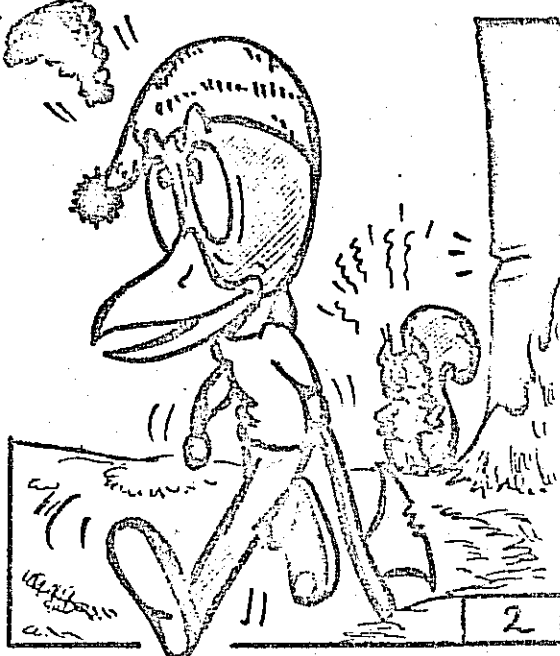
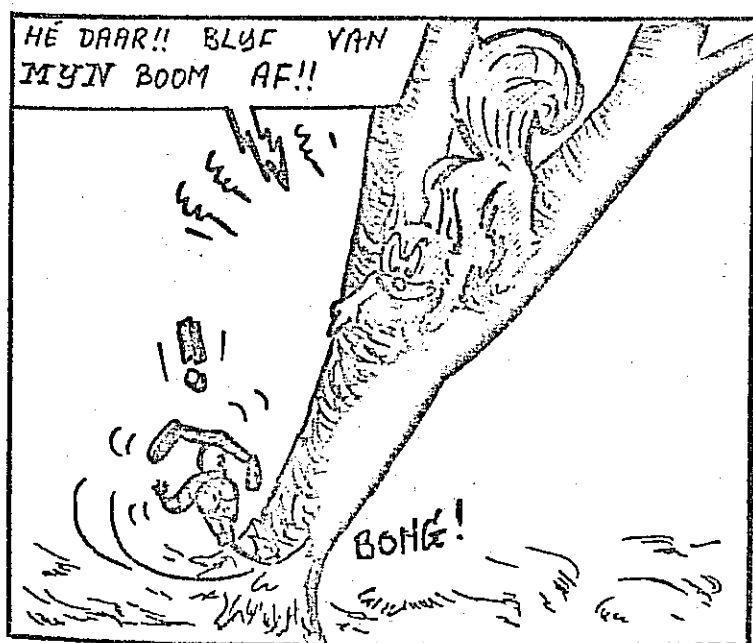
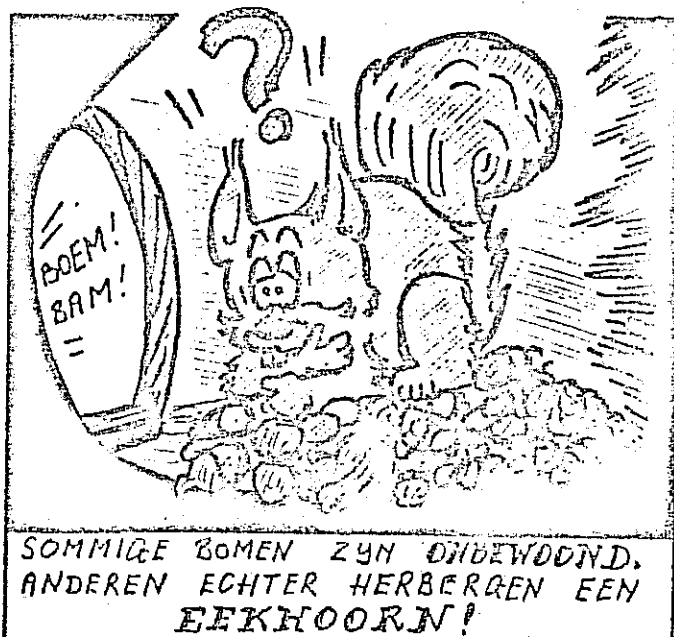
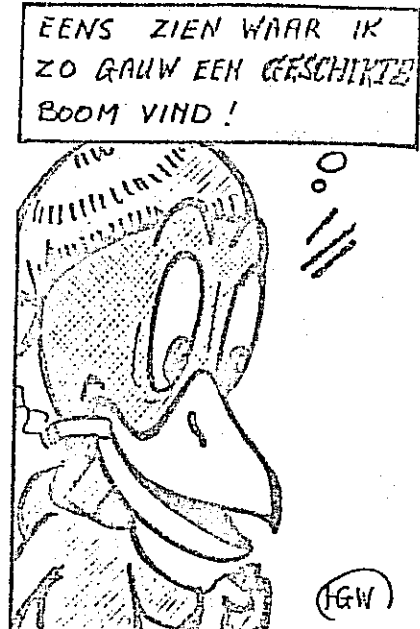
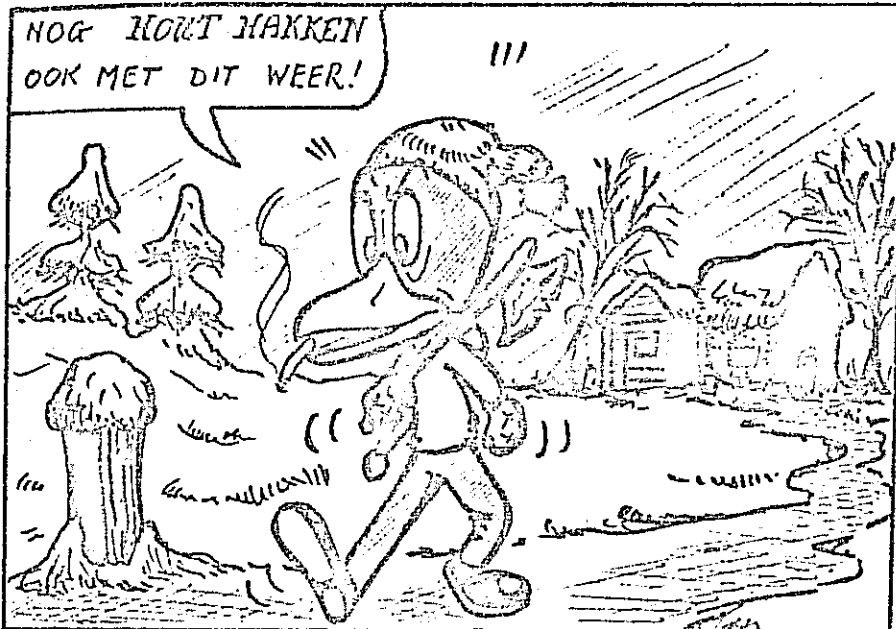
OP EEN KOUDE DAG,
MIDDEN IN DE WINTER...

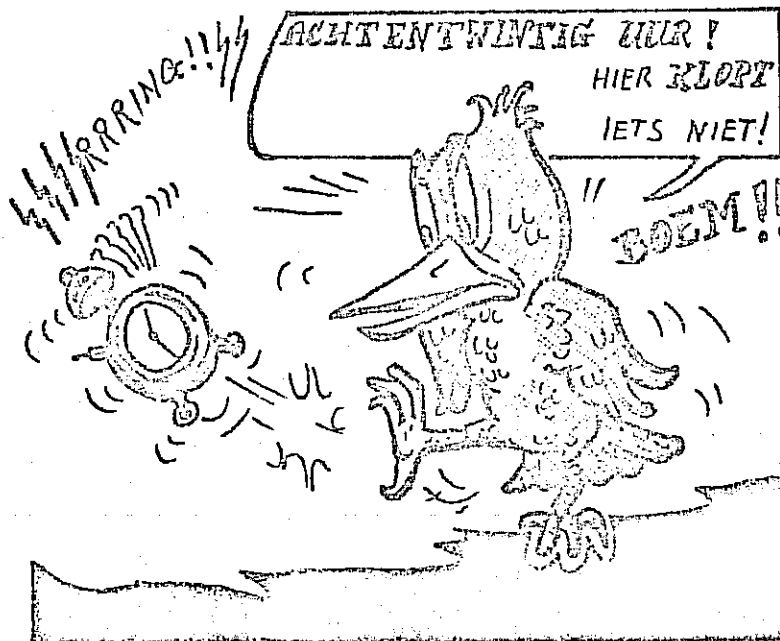
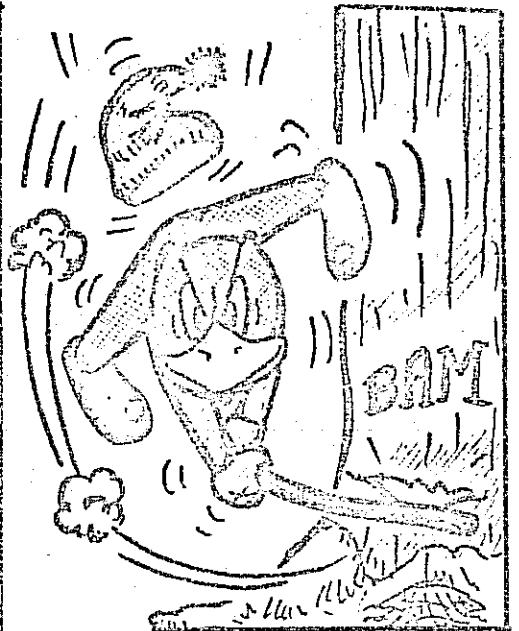
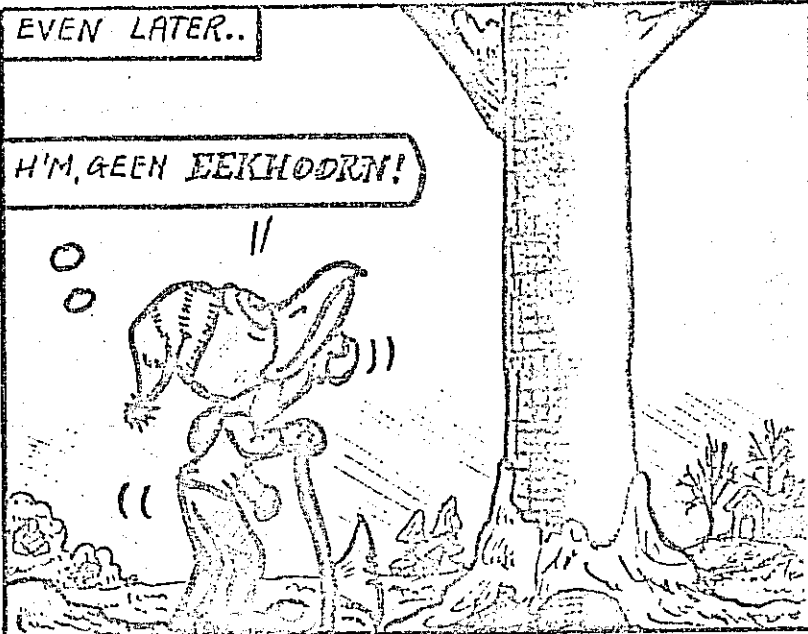

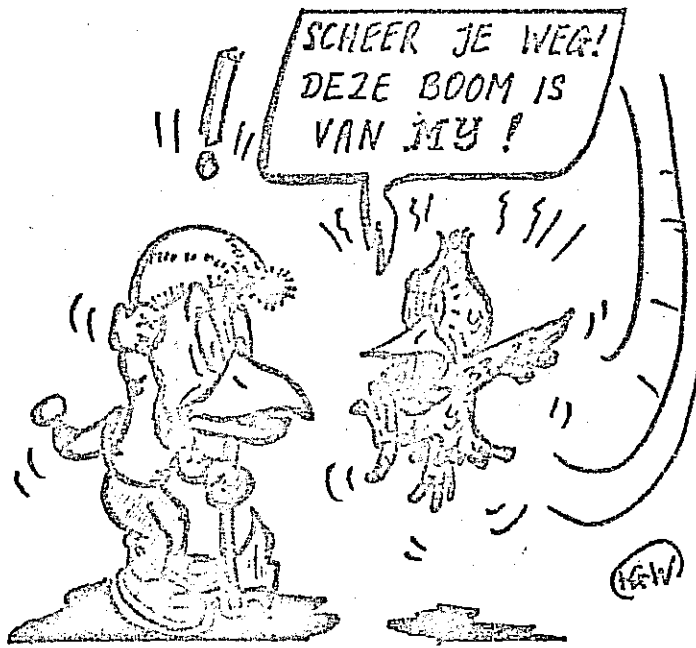
EVEN WAT BRANDHOUT
HALEN UIT DE SCHUUR!

HOUTVOORRAAD
C. KRAAI
VOOR DEZE
WINTER

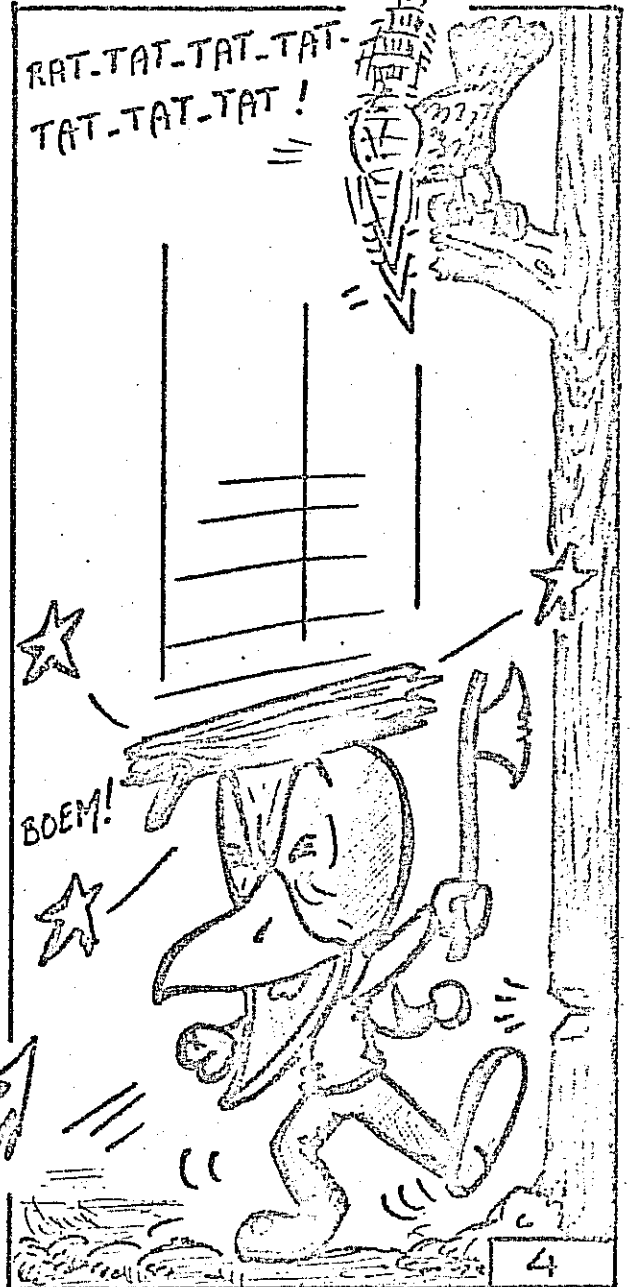

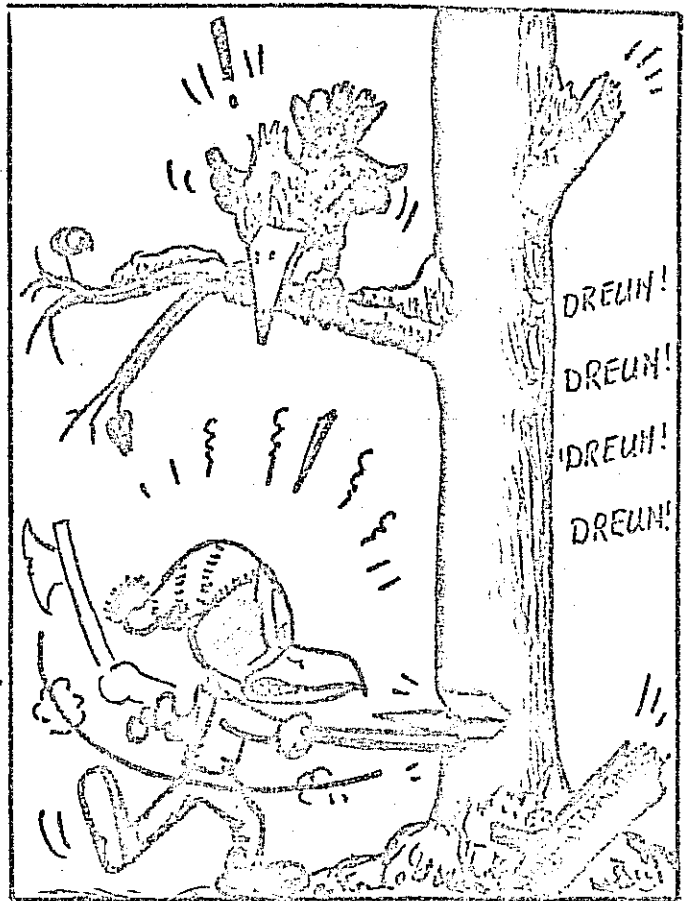
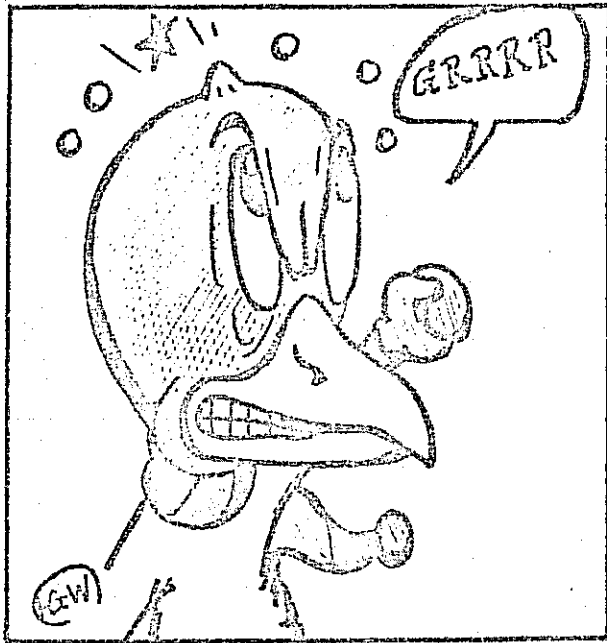

ACHT-EN-TWINTIG UUR EN ZE
VERNIELEN M'N BOOM: HET EINDE
DER TIJDEN IS AANGEBROKEN! MAAR...

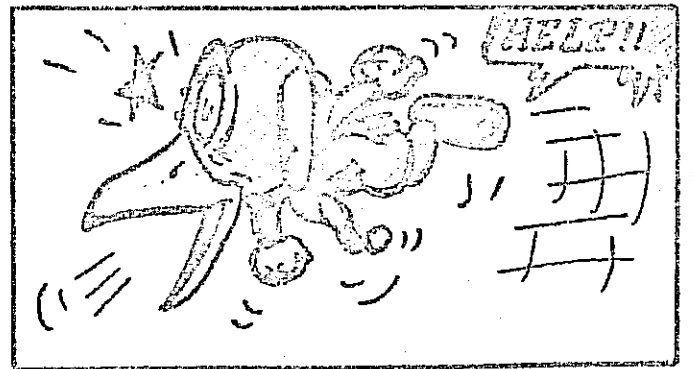
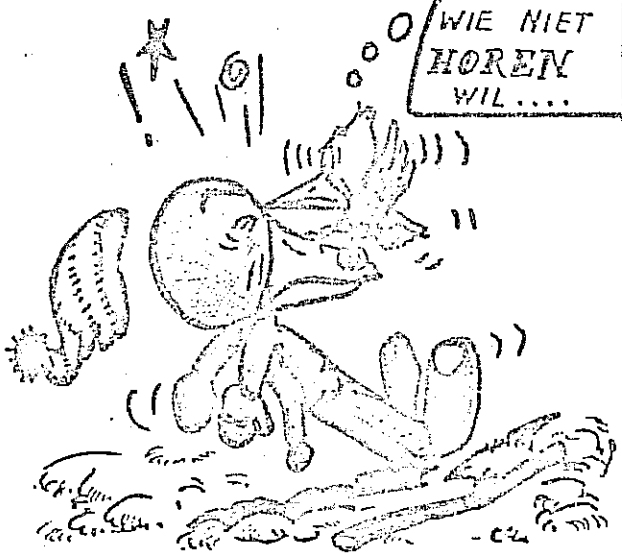

... IK GA MAATREGELEN
TREFFEN!!

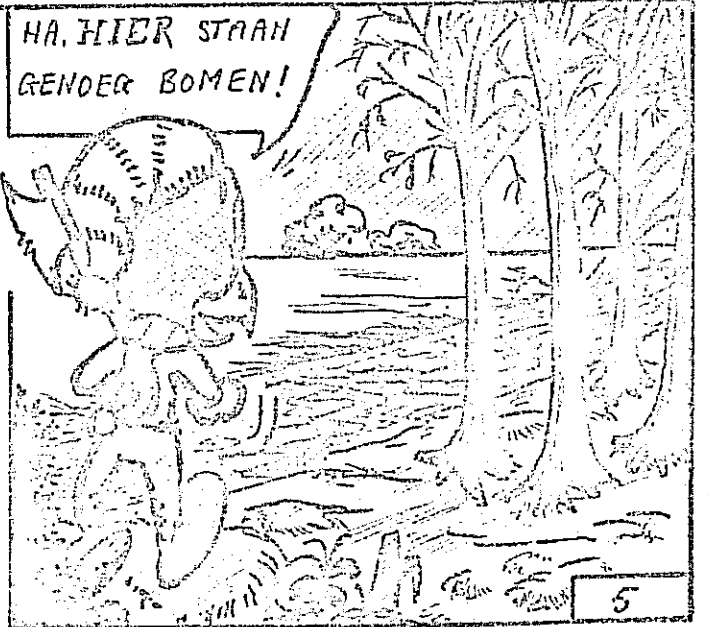

RAT-TAT-TAT-TAT-TAT

ONTZETTEND! IK DACHT DAT DE ENERGIEVOORZIENING PAS TEKEN 1980 PROBLEMEN GING OPLEVEREN!

ters, pausen, bisschoppen en partijleiders zijn belangrijker dan de gewone mensen: dat is het duidelijkst, daar hoeven verder geen woorden aan vuilgemaakt te worden.

In zes jaar leer je daarom wel dat de zonnekoning het er flink van nam en dat Versailles een groot gebouw is met een grote tuin (er staat een foto van in mijn geschiedenisboek; ja, ze doen er echt alles aan om het boek leuk en aantrekkelijk en dik te maken) maar er waren natuurlijk ook veel bedienden en hoe leefden die? Waar leefden die? Dat krijg je niet te horen (meneer Kuijken, meneer Lansink: wilt u het eens voor me opzoeken, misschien staat het in de Historische Winkler Prins - of nee, daar niet, - maar misschien wel in die Katholieke Encyclopedie - nee, daar ook niet denk ik - nou ja, kijkt u maar, er zal toch wel een of andere professor zijn die daar wat over heeft geschreven...).

Zes jaar lang vliegen de koningen, vorsten en revoluties je om de oren.

Zes jaar lang schrijf je Geschiedenis met een Hoofdletter.

Zes jaar lang hoor je wat er gebeurd is.

Zes jaar lang hoor je nooit waarom het gebeurd is (dat is te moeilijk, te speculatief), hoe het was (dat is niet zo aantrekkelijk, daar is weinig over bekend), over de kunstenaars van die tijden (in je boek staat toch altijd een rijtje namen?), over de cultuur van een volk, hoe die verandert (moeilijk hoor, en het wordt bovendien niet gevraagd op je examen).

Zes jaar, zes jaar, zes jaar: dat is eigenlijk wel een lange tijd. En dan drie uur in de week Geschiedenis: wat een weelde, een onuitputtelijke bron van kennis ligt open voor de leergierige leerlingen, die dan ook elke les met blij-afwachtinge blosjes op

het gelaat hun meester met smekende blikken aankijken. En glimlachend begint de docent. Hij praat, hij vertelt, hij schrijft een moeilijk woord dat wij nog niet kennen op het bord. Wij luisteren gespannen en maken aantekeningen: niets mag verloren gaan van dit geestelijk vocht, van deze lavenis. En dan, om de spanning wat te breken - de boog kan niet altijd gespannen zijn - maakt de leraar een grap, een kwinkslag, vertelt een anekdote, waar wij gul en dankbaar om lachen. Voort gaat de les. We horen de nieuwste inzichten over het telegram-incident van de Ie W.O. De docent geeft een kleine uitweiding, zeer interessant, hij vertelt wat hij in de diverse vaktijdschriften - die hij allemaal leest om bij te blijven - heeft gevonden. Soms gaat onze meester zo op een onderwerp in, dat hij er laatst de hele les over verteld heeft, ongemeen boeiend. Een heel enkele keer, als we eens wat tijd over hebben, laat hij een discussie ontstaan, haast onmerkbaar spoort hij ons aan onze pas verworven inzichten onder woorden te brengen en voorzichtig te interpreteren. Glimlachend kijkt hij toe als wij vol vuur ons aanvechtbare standpunt verdedigen en uiteindelijk vertelt hij ons Hoe de zaak waarschijnlijk in werkelijkheid precies ligt. Soms moet hij ook toegeven het niet helemaal te weten: „Jongens” zegt hij dan, „ik weet het niet. Op dit punt tasten we dus nog in het duister, maar de tijd zal het ons hopelijk leren.” En vijf minuten voor het eind van de les rondt hij zijn onderwerp af met de woorden: „En tot zover wou ik gaan voor vandaag” en geeft ons zo even de tijd de stof te laten bezinken en desnoods met een persoonlijke vraag nog even bij hem te komen. De bel gaat en met een dankbaar: „Dag meneer” lopen we veerkrachtig naar buiten,

't is; is 't niet ?

God, of geen God.
Ziel, of geen Ziel.
't Lichaam komt.
't Lichaam gaat.

Wat is God ?
Wat doet God ?
Wat is Ziel ?
Wat doet Ziel ?

Was Ziel ?
Is Ziel ?
Blijft Ziel ?
Of komt Ziel ?
En gaat Ziel ?

Was God ?
Is God ?
Blijft God ?
Of komt God ?
En gaat God ?

Zich rond draait de Aarde.
Zich rond draaien de Sterren.
In het Zwart de Duisternis.
Van het Ledig, het Niets.

Is de Duisternis wel het Zwart ?
Is het Niets wel het Ledig ?
Is Ziel de Duisternis ?
IS GOD HET NIETS ?

Uitbrander (4)

de zon tegemoet, verheugd dat we weer eens uit de onuitputtelijke, wijze bron der geschiedenis hebben mogen drinken. Verheugd dat we nu eindelijk weten hoe de partijen zijn ontstaan, hoe Ruys de Beerenbroeck over kinderarbeid dacht. Wij zijn innerlijk verrijkt. We hebben het gevoel alles te weten. Wij zijn de jeugd, we hebben de toekomst... en het verleden, tenminste, bijna, want er is verdorie nog niemand die weet waar de arme drommels van Versailles sliepen op hun vlooienbedden met hun beschimmeld brood, maar dat is dan ook niet belangrijk, anders had de meester er wel wat over gezegd.

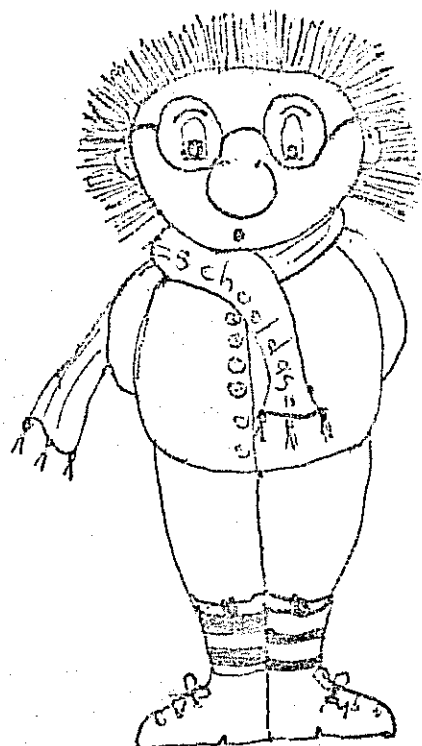
Adri van der Wurff.

schooldas ?

Nu de winter met al zijn narigheid weer voor de schooldeur staat is het wellicht de moeite waard na te gaan of het mogelijk is "PIUS X" een schooldas om te doen. Waarom andere scholen wel en wij niet; Pius X hoeft in geen enkel opzicht onder te doen voor andere scholen, integendeel zelfs!

Jullie kunnen trots zijn op de schoolgemeenschap aan de Jacob Geelstraat. Bovenstaande is echter maar een suggestie, wellicht kunnen de bewoners van de Piusveste hierover een mening pomen in Bolwerk. Technische details kunnen misschien door de Sectie Handvaardigheid verder uitgewerkt worden.

H.J.W. van der Wielen

KOKKEREL 'S WAT

=====

Wie moet ik nog aansporen om ook eens wat anders in de keuken te doen dan alleen maar te helpen met de afwas, een ei te bakken of koffie te zetten ?

Ik moest werken bij de keuken waar een turkse kok bezig was met een menu voor z'n landgenoten, een 1001 nacht beschrijving schiet tekort voor de werkelijk heerlijke geuren, die de wolk chemische gas waarmee ik moest werken, op een eetlust verwekkende wijze overspoelden.

Zoals dat gaat je komt aan de praat en aan de weet wat er in zo'n keuken gefabriekt wordt.

Het blijkt dat mijn turk gewone verkrijgbare hollandse groenten gebruikt. Alleen hij kookt niet maar alles wordt

GESMOORD !!

Wat is nou dat alles en wat is smoren?

Om te beginnen een flinke koekepan, daarin gaat: een of twee uien in een laagje gesmolten boter of beter slaolie, vooral niet te heet, niet bakken maar smoren. Bij mijn kok staat die pan in een warm, maar half open fornuis, langzaam te pruttelen. Dus langzaam aan; een paprika in reepjes erbij, heb je komkommer doe gerust een stuk erbij in dobbelsteentjes of raspen, een stuk wortel of een kleintje maar die moet je raspen anders wordt hij moeilijk gaar. Een paar tomaten (gerust niet de mooisten) maakt 't lekker; 't groen van een prei of wat takjes selderie.

Om wat meer massa en body te krijgen, een kwart koolraap goed geraspt er doorheen en ondertussen maar pruttelen. Een stuk savoye kool in mooie sliertjes kan ook natuurlijk. Ik neem zelf graag een of twee koolrabi's.

En dan afmaken op smaak en fantasie; een beetje zout, wat sambal of peper, een teentje knoflook (als je niet weg hoeft) een restje vleesjus, beetje kerry poeder. Alles smooit gaar in z'n eigen vocht.

Deze naamloze turkse prak is ook heerlijk op brood.

Smullen maar !!

PADES

Voor u verknipt een artikel van Willem Ellenbroek, om eens na te denken over de creativiteit op school, het geldt uiteraard voor kleuter-, basis- en voortgez. onderwijs.

De Volkskrant van

DONDERDAG 17 OKTOBER 1974

het kind verliest zijn creativiteit in het onderwijs tussen zijn vierde en zijn achttiende jaar. Het leert maatschappelijke technieken aan, waarvan „aangepassing” de belangrijkste is”.

De ontwikkeling gaat langzaam. Er bestaat een grote averste in het onderwijs tegen iedere hulp van buiten. Ouders kunnen er ook van meepraten.

Creativiteit wordt daar bovendien beschouwd als losstaand van de lesvoering, een vak apart, dat meer het karakter nog heeft van een uurtje vrij, ontspanning. In de

opvatting van de vereniging is creativiteit geen lesvak. „Het moet,” aldus Jan van Oosten, „binnen alle vakken doorspelen.”

„De ontwikkeling van de creativiteit is geen franje maar een wezenlijke opgave voor en van een samenleving. Waar geen uitnodigend beroep wordt gedaan op de ontplooiing tot volwaardige, dus bewuste cultuurdeelnemers, zal de cultuur en daarmee de samenleving verstarren en slachtoffer worden van egoïsme en materialisme”.

Als je zegt dat je structureel iets wilt doen binnen het onderwijs, krijg je gelijk een barrière. De scholen zijn verschrikkelijk gesloten. Hier in Amsterdam is het dertig jaar lang geblokkeerd door een inspecteur die het niet zag zitten.

„Creatieve mensen zijn zij, die met hun omgeving geen genoegen nemen. Wat zij aantreffen willen ze veranderen, omdat zij via de uitingen van hun scheppingsdrang kritisch ingesteld raken. Creatieve mensen zijn lastige mensen in een geordende samenleving”.

Krantenartikelen en dan nog verknipt geven natuurlijk geen sluitende mening. Buiten ons Pius X rooster gebeuren spontane dingen als de soos, de kruidentuin, en de ouderverg. heeft zelfs een post "kreativiteit" op de begroting staan. Binnen het rooster, speciaal de hogere klassen, is gewoon geen ruimte. Ik ben geneigd te stellen, om aan het rooster niet verder te knutselen, om toch maar aan een zeker percentage verplichte creativiteit te komen. Het gevaar van de school waar je alles leert behalve leren, blijft aanwezig.

Het organiseren en stimuleren van allerlei dingen die gewoon leuk zijn om te doen lijkt mij vooralsnog belangrijker. Dat wat er leeft, ook eenmalige zaken, zullen we moeten onderkennen zodat te zijner tijd de bewuste of onbewuste "men" zal zeggen: op Pius X gebeurt wat.

E.S.

LEVE het nederlands!

Het Nederlands is een mooie, melodieuze taal, of kan dat zijn. In de jaren na de oorlog is een sterke verengelsing van het Nederlands, welke mij ter harte gaat, opgetreden. Steeds meer mensen gebruiken steeds meer engelse termen, zelfs of misschien vooral als er een goed Nederlands woord voor is. Ik geef toe dat het engels veel kernachtiger is en een bepaalde sfeer op kan roepen, in poëzie bijvoorbeeld, maar dat is naar mijn idee geen reden om een engels gedicht te schrijven, terwijl het zo goed in het nederlands kan.

"Ballad of Sutton Hoo" is hier een voorbeeld van. Het is geschreven door H.G.Wessendorf, een overigens populaire leraar onder de gymnasiasten. Het gedicht is vloeiend en melodieus, zit goed in elkaar, is zeer romantisch en heeft een voortreffelijke woordkeus. Er is maar een ding tegen: waarom moest het zo nodig in het engels?

Het is moeilijk en tijdrovend om een in een andere taal geschreven gedicht om te zetten in het nederlands. Ik vind mijn vertaling ook niet zo goed; ik wil alleen maar bewijzen dat ook in het nederlands rijm en alliteratie mogelijk is, zoals reeds overduidelijk is bewezen door onze dichters. Mijn vertaling van de "Ballad of Sutton Hoo":

Als een man en een vrouw
met ziel en lichaam
één in elkaar zijn
zijn ze saam

als door de koning der duisternis
met ijzer beklede klauw
je schatje verstrikt is
in zijn zwart-stille snater.

O, het schip op het water
't is in donker gehuld
en geen geluid zal het horen
want de dood zou het smoren.

Mijn schipper vaart de boot
zonder gebruik van 't stuurrad;
nu vaart hij westwaarts
naar het rijk van de dood.

Maar de wind op het water
vertelt het verhaal
van mijn beminnend gemaal
die lacht in de storm.

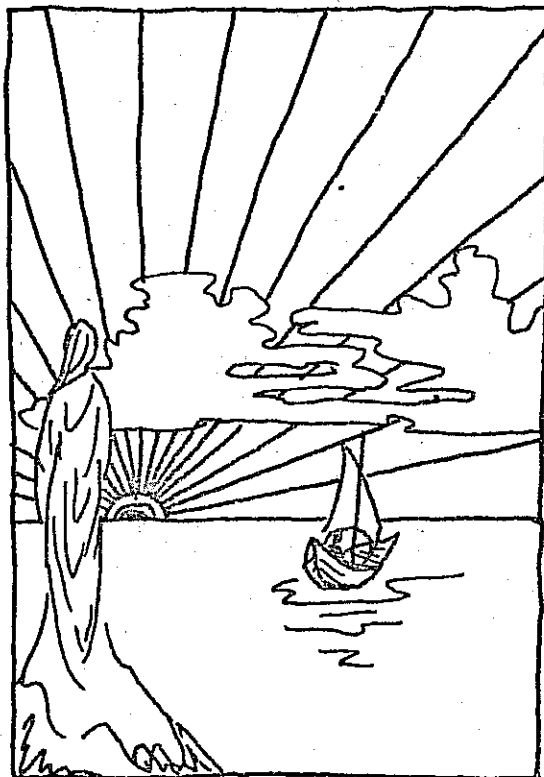
Naar het westen zal ik nakomen
zeilend op de storm
en eenmaal één geworden
zullen we een wolk vormen.

Elvire 5a

NOOIT MOET HET ZO ZIJN ... dat wij mensen de vrijheid hebben om de eisen van het ideaal af te schaffen door te zeggen dat dit niets voor ons is, om dan vervolgens een zekere middelmatigheid uit te vinden en deze dan tot maatstaf te maken en zo wellicht iets uitstekends te worden namelijk omdat de maatstaf ons op maat gemaakt is.

Geesteloosheid? Dat is de maatstaf veranderen door het ideaal buiten beschouwing te laten; het is de maatstaf veranderen naar de manier waarop wij mensen op deze plaats nu eenmaal leven.

Kierkegaard

BERICHT UIT DE TUIN

De afgelopen weken begonnen goed: de werkzaamheden die we ons hadden voorgenomen, zijn grotendeels uitgevoerd: het muntbed is verplaatst, de rabarber is uitgespit en gesorteerd. Helaas heeft het slechte weer erg veel bedorven. In de herfstvakantie stond de tuin onder water; de rabarber is daarom nog niet opnieuw uitgezet. Misschien moeten we van de winter drastische maatregelen nemen om de afwatering te verbeteren:

- of via drainage naar de beek toe,
- of door diep spitten om de harde veenlaag die het water schijnt tegen te houden door te stoten.

Aan de kas is weer een klein rukje gegeven.

Wie helpt ons aan grote lappen plastic zoals ze in de bouw gebruiken? Dan kan het hout misschien eens drogen. De natigheid in de herfstvakantie heeft het werk in de kas lelijk opgehouden: het hout was te nat, dan dat het bewerkt kon worden. We hopen nu maar op veel hulp in de komende droge? dagen.

doe meer met tijm (Thymus vulgaris)

In de tuin hebben we drie soorten: de gewone tijm als rand van het eerste middenperk, de citroentijm (thymus citrodorus) een paar pollen in het middenperk en in het zelfde perk een pol bonte tijm, een herinnering aan een dankbare oud-leerling.

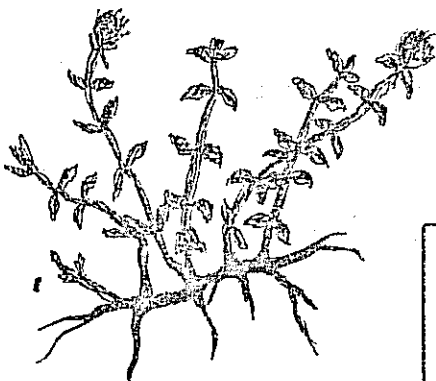
De gewone tijm is een aardig plantje, dat ook goed thuis in een pot gekweekt kan worden. Het heeft dan zware grond nodig, af en toe wat kalk.

Tijm is erg lekker in allerlei combinaties:

bv. een vers of gedroogd takje in de theepot als de thee trekt. Of in allerlei soepen en jus. Zelf gebruik ik tijm vaak bij het braden van ossevlees, als volgt: Gezouten en gepeperde osselappen aanbraden in planteboter. Afblussen met water, of half water half landwijn. Dan wat laurier en een takje tijm toevoegen en drie uur laten sudderen op een laag pitje met de deksel op de pan. Je moet met tijm wel voorzichtig zijn, want de smaak gaat gauw overheersen.

Jan Hoving.

P.S. Wanneer komt die andere handschoen?

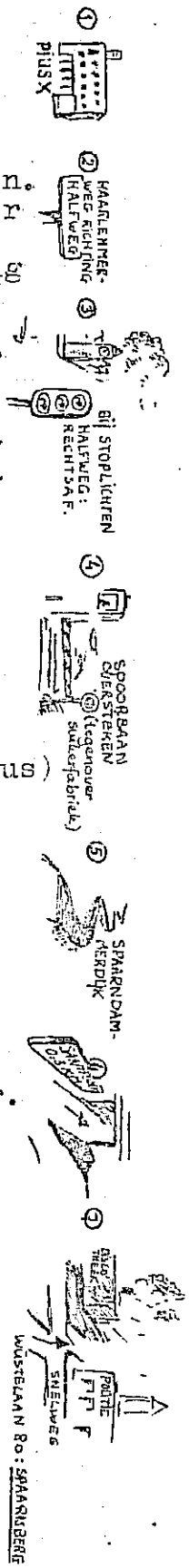

SAMSAM

Vrijdag 22 nov. AVONDSAMSAM 19 - 22 u

Vrijdag 13 dec. MIDDAGSAMSAM 14.30 - 17 u

Instrumenten - kaartspelen - meenemen !

HANS GIRISCH

Dit is een vraaggesprek met een nieuwe leraar. Hij heet HANS GIRISCH, is in Leeuwarden geboren, 28 jaar woont nu 9 jaar in Amsterdam, heeft geen vrouw, geen kinderen en geeft nu hier op school biologie-les.

EEN VRAAGGESPREK

- + Op welke scholen heeft u zelf les gehad ?
- = Ik heb eerst in Eindhoven gezeten op het Augustiniaan, dat was een kostschool en daarna 3 jaar in Leeuwarden, Stedelijk Gymnasium.
- + Een kostschool, daar stel je je iets bij voor. Hoe was het daar ?
- = Ja nou je mocht er niet zoveel, dat was een kwestie van werken, hockyen, voetballen, veel meer was er eigenlijk niet te doen. Streng ja ... pittige straffen, bladzijttje Homerus vertalen of zo. Daar was je wel een middag mee zoet.
- + Je had er een eigen kamer ?
- = Nee, nee, een zaal, daar lag je met 30 anderen.
- + En daar moest je ook leren ?
- = Nee, d'r was een studieruimte.
- + Werden er uniformen gedragen ?
- = Nee, maar op zondag liep iedereen d'r wel netjes bij. Stropdasje en zo.
- + Dus niet leuk ?
- = Nee, je zat er erg geïsoleerd; je kwam alleen de stad in om boeken te kopen en verder was je steeds in dezelfde omgeving, je had steeds met dezelfde mensen te maken, leraren en leerlingen, en dat waren alleen jongens.
- + En het Stedelijk Gymnasium ?
- = Ja dat was een veel gezelliger school, klein schooltje, 250 leerlingen daar kende je iedereen.
- + Vindt u dat hier misschien een probleem ? Te groot en daardoor te onpersoonlijk ?
- = Nou dat valt me eigenlijk wel mee, ik had er eerlijk gezegd meer problemen van verwacht. Ik vind dat iedereen elkaar nog aardig kent, ook onder de leraren wel. Ja ik ken niet alle leerlingen, dat is onmogelijk. Misschien ken ik tegen kerst alle leerlingen die ik les geef. Maar ik vind niet dat je hier verloren loopt in een grote fabriek of zo en ik denk dat dat ook wel komt door de nou, door de goede organisatie.
- + Bent u al 's op de soos geweest ?
- = Nee...
- + Is het toeval dat u juist hier op school zit ?

- = Nee, niet echt, ik wilde les geven op een school in Amsterdam, dan is je keuze al niet onbeperkt ... en ik kende juffrouw Maassen. En toen ik solliciteerde stond het me hier wel aan ja.
- + Kan je dat na een sollicitatiegesprek dan al weten.
- = Nou ja, toch wel hoor, ik ben echt op scholen geweest waar ik 't niet zo zag, waarvan ik dacht: nou, hier lees je je lesje en ga je naar huis, hier loop je verloren.
- + Orde en tucht op school, hoe ziet u dat ?
- = Ja, nou, ik vind: d'r moet natuurlijk een zekere ... eh .. orde zijn, anders wordt lesgeven onmogelijk. Ik vind het jammer dat er van leerkrachten "geëist" wordt dat ze orde houden. Maar ja zolang 't moet, moet 't hè. Ik denk dat iedere leraar dat wel liever anders zou zien. Misschien dat de een zich er wat makkelijker bij neerlegt dan de ander kweenie.
- + Denkt u dat tutoyeren van leraren (wat nu geen gewoonte is op school) de banden tussen leraren en leerlingen lossen en daardoor misschien beter kunnen maken ?
- = Nee, dat vind ik niet zo essentieel eerlijk gezegd, tenminste zo heb ik 't zelf nooit ervaren als ik b.v. iemand moest tutoyeren.
- + Wat vindt u verder van het huidige onderwijs ?
- = Eh.... ja gewetensvraagje (lacht)....
Nou ik heb eigenlijk niet zoveel zin daar zoveel van te zeggen, omdat.. d'r zijn een heleboel punten waar ik het niet mee eens ben. Maar ik ben net 6 weken bezig en ik begin nu een aantal zaken een beetje beter te zien en te voelen waar ik het wel en waar ik het niet mee eens ben ja, dat moet nog een beetje uitkristalliseren.
- + Dus u wilt geen voorbeeldje noemen ?
- = (na lang aarzelen) nou, ik vind eigenlijk de hele klassikale structuur zoals die nu bestaat niet erg gelukkig en hoe zal ik het zeggen je zit als leraar en leerling in een rollenspel vind ik en dat zou ongetwijfeld veel beter kunnen.
- + Hoe ziet u dan zo'n beetje de goede situatie ?
- = Nou (lacht) dat weet ik gewoon nog niet. Nu ik les geef begin ik het wel een beetje meer te zien, maar daar wil ik nu gewoon nog niets van zeggen. Dat heeft weinig zin hoogstens, nou nee dat wordt een beetje utopie, laat maar
(En toen ging de zoemer - krijser - en we moesten even ophouden; toen de zoemer ophield:) Ja dat zou ik wel anders willen, wat een geluid. Een beetje subtieler zou wel mogen ha ha !
- + Hoe was u als leerling ?
- = Nou, niet zo moeilijk, op een paar leraren na, die ik niet mocht en een paar vakken waarvan we met de klas al stilzwijgend hadden aangenomen dat dat niet nodig was, daar was het een puinhoop, maar voor de rest was ik, mwoa, een vrij kalme leerling.
- + U wilde altijd biologiegaan doen ?
- = Nee, wel altijd in m'n achterhoofd gehad, maar ik heb eerst nog een tijdje in Delft gezeten (Techniese Hogeschool).
- + Waarom bent u dan toch biologie gaan doen ?
- = Ik vond dat je met biologie meer met een wetenschap bezig was, terwijl je in Delft echt een vak leerde en bovendien was de sfeer in Delft niet zó dat ik daar nog 's 8 jaar wilde zijn.
- + En Amsterdam ?
- = Als ik toch in een stad moet wonen dan 't liefst in Amsterdam, Je hebt daar naast de nadelen van een stad ook bepaalde voordelen.
- + De Metro, vóór of tegen ?
- = Tegen, maar de oostlijn wordt toch wel afgebouwd....

- + Tegen om het stadsschoon ?
- = Ja, neem nou b.v. de Nieuwmarktbuurt. Dat is net een groot dorp. Ik vind trouwens toch dat de stad meer tot woongebied gemaakt moet worden, dus minder bedrijven.
- + En het centrum autovrij ?
- = Ja, maar je moet natuurlijk toch uitzonderingen maken hé ? voor bewoners en het lossen en laden voor bedrijven enzo.
- + Wat doet u in uw vrije tijd (ik bedoel uw hobbies) ?
- = Nou, ik probeer veel tijd vrij te maken om te lezen ook in andere studierichtingen en ik doe wat aan sport, roeien, hockyen en ik zeil ... (zucht) jaaa wat doet een mens nog meer, je gaat met mensen om.
- + Welke "andere" studierichtingen leest u over ?
- = Ach, filosofie, een beetje meer psychologische dingen.
- + Kunt u zichzelf beschrijven ?
- = Wat een vraag ... nou, ik zou willen dat ik het goed kon...hm
- + U weet toch wel iets ?
- = Ja, ik weet wel iets, maar ik heb er niet zoveel zin in; dus zet maar neer gesloten of zoiets.
- + Wat is kunst voor u ?
- = Van m'n gymnasiumtijd heb ik dus wel een belangstelling voor de klassieke kunst overgehouden.
Nou, ik ben niet echt een kunstkenner. Maar in m'n vakanties probeer ik wel het een en ander aan kunst te zien.
- + En andere kunst, toneel ?
- = Ik moet eerlijk zeggen dat ik daar niet vaak kom.
- + muziek ?
- = ach, eigenlijk alles, klassiek en dan vooral barokmuziek en pop, van vroeger: beatles en stones en nu: emerson, lake & palmer, chicago en wat de vroegere beatles nu doen.
- + Even iets heel anders hoor: wat vindt u van het feit dat er dieren gefokt worden voor de industrie.
- = Ja ... nou, ik ben ook geen vegetariër.
- + En vivisectie, denkt u dat er misbruik wordt gemaakt van dieren door er proeven voor de wetenschap mee te doen.
- = Ik vind dat er wel vivisectie moet zijn want, ja, 't is natuurlijk wel erg als een hond op afschuwelijke manier dood moet gaan maar als dat niet gebeurt kan dat weer heel erg zijn voor mensen of zelfs hele volksstammen. Ik vind wel dat het zoveel mogelijk beperkt moet blijven.
- + Politiek ?
- = Nouja, ik sta links van het midden, maar ik vind dat dat erg weinig zegt eigenlijk; er zijn namelijk dingen waarin ik het noch met links noch met rechts eens ben.
- + Welke veranderingen bijvoorbeeld zou u wel willen zien in de maatschappij ?
- = Ik zou b.v. wel willen zien dat de mensen zich niet genoodzaakt zouden zien 8 uur per dag te werken en meer tijd zouden overhouden voor andere dingen en dan maar wat minder verdienen en 't vervoersbeleid: meer openbaar vervoer en minder auto's, beter gebruik van auto's.
Tja, ik vind dat er hier en daar toch wel 'n stevige mate van overconsumptie bestaat.

Als dat geen mooi einde is
dan weet ik 't niet meer.

Ria Janssen (4c)

(vervolg van pag. 4)

Als een v.w.o.-kandidaat 7 7 7 7 8 8 8 heeft, moet hij loten (7,4 gemiddeld), maar dit kan bij de bron viermaal 7,4 en driemaal 8,4 geweest zijn (7,8 gemiddeld). Daarentegen is de kandidaat met 7 7 7 8 8 8 8 (bijna 7,6 gemiddeld) verzekerd van zijn studie. En als dat nu eens bij de bron driemaal 6,5 en viermaal 7,5 was, dan was zijn brongemiddelde nog niet helemaal 7,1 en daarmee ruim 0,7 lager dan de vorige kandidaat, die een 'niet' kan trekken. Zeg alstublieft niet: dat komt niet voor! Zeg alleen: dat mag niet kunnen voorkomen. En toch kan het een studie kosten. En toch kan het bij andere cijfers slagen of zakken betekenen. . . .

Handhaving

1.1. Om meer dan één reden lijkt mij *handhaving van het eindexamen* geboden.

a. Het eindexamen houdt de waarborg voor het niveau van het onderwijs in, en is daarmee de prijs die betaald wordt voor een redelijke vrijheid.

b. Slechts door een goeie eindexamen worden (werden?) rechten verworven. Zonder dit zal ofwel het tertiaire onderwijs die examens toch weer invoeren bij wijze van toelatingsonderzoek, ofwel we glijden, ongeacht de wet op de kansspelen, steeds verder weg in het moeras der loterijen.

c. Eindexamen per vak en per niveau, dossierdiploma's, zullen spoedig blijken van zeer dubieuze waarde te zijn nu zelfs het volledige diploma in ons loterijstelsel voor een ontegenzeggelijk groot aantal leerlingen niet meer dan een fopspeen is.

d. Het eindexamen blijft een gezonde prikkel voor de motivatie en het overwinnen van deze hindernis heeft naast het eigenlijke effect - het diploma - ook het pedagogische belangrijke neven-effect van overwinning door eigen inspanning.

Voorts moet een eindexamenregeling worden:

1.2. Niet zo, . . . dat de facto de beschikbare studietijd aanzienlijk verkort wordt. Thans gaat een groot deel van het eindexamenjaar teloor, zowel aan tentamengtijd als aan studietijd door de tentamenvoorbereiding. Bij avondlycea geldt dit a fortiori.

1.3. Niet zo, . . . dat het schoolleven voor de overige klassen daardoor aanzienlijk wordt verstoord. De klachten van de ouders zijn op dit punt rechtmatig, maar

wij kunnen het euvel niet verhelpen. Wij hebben thans scholen met ingebouwde stoorzender.

1.4. Niet zo, . . . dat er een weg open is om door de resultaten van het SO het CS min of meer te ontcrachten, zodat van universitaire zijde al werd voorgesteld de 7 $\frac{1}{2}$ die plaatsingsgarantie opleverde te vervangen door de 7 $\frac{1}{2}$ voor het CS. Op deze wijze is niet de betrouwbaarheid van de scholen in het geding, maar de betrouwbaarheid van het systeem.

1.5. Niet zo, . . . dat in de loop van het examenjaar een veel te hoog percentage leerlingen afknapt ten gevolge van de examenpsychose, en het te vroeg kennis nemen van 'resultaten' zonder zicht op en vertrouwen in de aanwezige herstelkansen.

1.8. Maar zo, . . . dat na en naast alle spanning en inspanning de menselijke kant van het examen aan zijn trekken komt, dat de randgevallen bespreekbaar blijven, dat niemand aan een paar tienden kan worden opgehangen, dat dan ook jaarresultaten en omstandigheden kunnen meegewogen worden voor wat ze waard zijn.

Gelijke kans voor iedereen is een drogreden. Vechten voor een degelijk en deugdelijk eindexamen is *de beste kans voor iedereen op passend onderwijs!*

In de dagen van Cals was de versmalling van het eindexamen naar 7 of 6 vakken in ruil voor de beloofde verdieping een min of meer acceptabele zaak al was toen al het geloof in die verdieping van de leerstof niet erg groot. De tijd heelt de sceptici gelijk gegeven. De leerstof is anders ja, maar verdiept?

Wij hebben onderdelen uit de propaedeuse toegeschoven gekregen, maar is dat verdieping? Echter: Toen betekende een pakket kiezen tegelijk een studie kiezen, inclusief de toelatingsgarantie. Nu betekent het een lotje kopen, waarop niet alleen 2 $\frac{1}{2}$ jaar later een 'niet' kan vallen, maar die 'niet' gaat gepaard met als straf een ontwaarding van het toen gekozen pakket, dat voor een alternatieve studiekeuze veelal niet de juiste vakken zal omvatten.

De combinatie pakkettenkeuze - loterij is kort en goed misdadig.

Niet gemakkelijk aantoonbaar is merkwaardigerwijze de grote kans, dat juist de pakkettenkeuze, het veranderde eindexamen, de leerstofversmalling deze loterijbehoefte in de hand werkt, terwijl omgekeerd het 'loterijwezen' de demotivatie en daarmee de kwalitatieve teruggang van het v.w.o. weer ondersteunt.

Dwingt men door de pakketten tot vroege keus, accoord, maar dan een *studierecht*. Dwingt men door een loterij tot keuzewijziging, niet accoord, maar dan toch minstens

een *brede opleiding*, d.i. uitstel van studiekeuze, d.i. ook werkelijke *mogelijkheid* van keuzewijziging.

Ik wil mij in dit artikel verder beperken tot de *toelatingszijde*, dus tot de vraag:

Wat is er te doen aan het loterijprobleem?

Pogen we het probleem in onderdelen te ordenen:

1. Is een studentenstop noodzakelijk op grond van gebrek aan latere plaatsingsmogelijkheid? Zo ja, dan wordt het hoog tijd, dat dit duidelijk op tafel komt en dan staan we voor de vraag: *Hoe selecteren?*

2. Is die noodzaak niet aanwezig dan valt het probleem nog verder uiteen:

a) Ofwel studie voor allen is de facto wezenlijk onmogelijk door b.v. gebrek aan financiën of gebrek aan tijdig vooruitzien, en dan eindigt dit met de vraag: *Hoe (tijdelijk) selecteren?*

b) Ofwel studie voor allen is slechts moeilijk realiseerbaar door plaatsruimte of anderszins, hetgeen de vraag oproept of er nu werkelijk niet een algehele of gedeeltelijke oplossing denkbaar is: *Hoe vind ik ruimte?*

Van de beide vragen, selectie of ruimte, wil ik de laatste, die mij het sympathiekste is, het eerst onder handen nemen en beginnen

met een paar vragen:

Hoe komt het toch, dat de minister het bestaat om met de ene hand een 'harmonisatielot' in te dienen, die verdedigd wordt met verruiming van de doorstromingsmogelijkheid van 1 m.a.v.o. naar 2 h.a.v.o. en van 1 l.b.o. naar 2 m.a.v.o., (of zoals hij het noemt: naar belendende scholen) waarbij het om een handvol leerlingen gaat, terwijl hij met de andere hand loterijbriefjes uitdeelt die voor enige duizenden niet alleen de doorstroming naar 'belenden-

de studierichtingen' uiterst dubieus maar zelfs het gewone rechtuit stromen onmogelijk maken?

Hoe komt het toch, dat ik mij telkens bij de 'voorlichting' aan onze 'pakkettenkiezers' afvraag of wij die leerlingen soms knollen voor citroenen staan te verkopen; of doen wij dat niet, maar is het de minister die zich ten aanzien van de kamerleden met deze agrarische handel bezig houdt? Of doen we het wellicht beiden?

Selectie door vergelijkende studieprognose

Zouden we inderdaad en onverhoopt tot de conclusie moeten komen, dat om zwaarwegende redenen de aanmelding moet worden beperkt, dan moet het mogelijk zijn een *redelijke selectie* tot stand te brengen. Ik geef graag toe dat het een gewaagd ondernemen is hierover iets te zeggen, maar tegen de achtergrond van een loterij is elke andere weg een betere.

Nu zijn eindexamencijfers geen waterdicht voorspellingsgegeven voor een succesvolle academische studie; ook ijver en doorzettingsvermogen op zich leveren evenmin als continuïteit in het v.w.o.-schoolsucces een duidelijk baken. Welk aandeel ieder van deze zaken in het welslagen van een studie heeft is een interessante vraag voor een dissertatie, maar wij moeten *nu* een oplossing vinden aan de hand van nu bekende gegevens. Er is periculum in mora.

Het is mijn rotsvast overtuiging, dat een gunstige combinatie van bovengenoemde eigenschappen en feiten een niet waterdichte maar wel hoogst interessante correlatie zal vertonen met toekomstig studieresultaat. Wellicht zal een man als Prof. A. D. de Groot hierover belangrijke dingen kunnen zeggen; als ik het dan ook waag een plan op tafel te leggen, is dat bedoeld als grondgedachte, die door een team van deskundigen nader uitgewerkt en ingevuld moet worden.

Ik stel mij voor, dat aan bovengenoemde (en misschien nog andere) de studie positief beïnvloedende factoren 'punten' worden toegekend en dat het aantal totaal behaalde punten maatsstaf is voor de toelating, van bovenaf beginnende tot de beschikbare capaciteit 'vol' is:

1. Op grond van de totaalscore op het eind examen	a punten
2. Op grond van de cijfers behaald in voor de gekozen studie zeer relevante vakken	b punten
3. Op grond van het overgangsrapport van 5 naar 6	c punten
4. Op grond van schoolloopbaan (= aantal malen doubleren, niet door ziekte of iets dergelijks)	d punten
Totaal t punten	

In dit totaal is dan opgenomen *eindresultaat, specifieke geschiktheid, continuïteit van deze prestatie en ijver en doorzetting.*

Men zou dit kunnen noemen een *vergelijkende studieprognose*, vergelijkend examen is het ten duidelijkste niet.

Een jaar later staat weliswaar voor ieder weer opnieuw de aanmelding open, maar een lage score blijft een lage score. Deze aanmeldingen vormen geen bedreiging voor hen die hoog scoorden, zoals dat nu bij de loterij wel het geval is. Hernieuwde aanmelding is echter wel zinvol voor hen wier score dicht bij de caesuur ligt, die immers van jaar tot jaar iets kan verschuiven door verandering in de opnamecapaciteit van de universiteit en in de aantallen aangemelden.

Ik beloof mezelf geen koeien met gouden horens voor wat betreft het positieve effect op de motivatie van de leerlingen, maar *enig effect zal er zijn en het verdwijnen van het negatieve effect van*

de loterij is alléén al winst.

Ook is hier niet degene die het examen na het doubleren haalt en dan hoog scoort in het voordeel t.o.v. een lagere score ineens, daar tegenover de winst in punten uit onderdeel 1. een verlies uit onderdeel 4. staat.

Verder sta ik volkomen aan de zijde van prof. de Groot die stelt dat onze gecompliceerde maatschappij hooggekwalificeerde probleemoplossers van node heeft. De kans dat deze bij het voorgestelde systeem voor de maatschappij behouden blijven, is beduidend gunstiger dan bij een stomme loterij. Het rendement van de academische studie zal er door toenemen. Tenslotte is weliswaar loten een systeem dat naar de schijn een soort rechtvaardigheid insluit, maar in wezen moet het hoogst onrechtvaardig geacht worden dat zo vele plaatsen bezet worden gehouden door potentiële mislukkers, terwijl betere kanspaarden op stal gehouden worden. Per slot van rekening is het nog steeds zo, dat maar een dikke 50% van de studenten aan de postkandidaatsstudie toekomt. Dat vind ik geen ramp als er ruimte genoeg is, maar zodra er een numerus clausus wordt ingevoerd, is dit erger dan een ramp, voor de studenten zowel als voor de maatschappij.

Voor het goed verstaan herhaal ik wel heel duidelijk: ik *bepleit* geen selectie; maar als de selectie onontkoombaar is, is dit plan organisatorisch niet gecompliceerd, misschien niet het best mogelijke, wel mijlen beter en eerlijker dan de loterij.

Drs. Ed. H. G. J. Koster.

Een reactie op deze artikelen (of wellicht een deel er van) van de hand van dhr Braet vindt U op pagina 5. Voor een werkelijk gedegen discussie over dit belangrijke onderwerp lijkt ons Bolwerk niet zozeer de aangewezen weg.

STELLING 12.

Vermindering van een aantal examen vakken, als door de mammoetwet bepaald, bevordert met name in de exacte studierichtingen een vakisollement.

5. *De loterij, welke de toelating van studenten tot de universiteiten regelt, is een slechte loterij.*

Dr. Backus

* I N F O R M A T I E *

AGENDA

De vijfde klassen VWO gaan maandag 18 november op werkweek, deels naar Santpoort, deels naar Leusden. De leerlingen komen vrijdag terug, vermoedelijk circa 16 uur.

Vrijdag 8 t/m donderdag 14 november worden 's middags de rapportvergaderingen gehouden. Een groot aantal lessen zal dan moeten uitvallen. Na de rapportuitreiking zijn er kontaktavonden, zie jaarboekje pag. 30.

Cursus HUIDVERZORGING

De cursus zou 6 november starten. Tot nu toe hebben zich evenwel pas twee deelnemers gemeld. Als er niet spoedig meer aanmeldingen komen, kan de cursus niet doorgaan; wij zouden dit erg betreuren gezien de positieve reacties in de voorgaande jaren.

JAARBOEKJE 74/75

Het jaarboekje is dit schooljaar zeer tijdig verschenen, en inmiddels uitgedaeld. Wij verzoeken de Ouders, maar ook de leerlingen, er eens in te bladeren, en zich vooral in te prenten over welke zaken het boekje informatie biedt. Nog vaak blijkt dat leerlingen van allerlei zaken onvoldoende op de hoogte zijn, terwijl zij het boekje vergeten te raadplegen. ('Ik dacht dat de taken op ...dag ingeleverd moesten worden'. 'Ik dacht dat het geld van de boekenbeurs wel zou worden opgestuurd', enzovoort.) Het is voor velen beslist nuttig ook de Leefregels nog eens als stof voor hun meditatie te benutten. Nieuw is regel 17, nieuw is ook de even sluwe als bedreigende formulering onder nummer 22!!

Het is niet uitgesloten dat in de toekomst een deel van de inhoud van het Jaarboekje wordt overgeheveld naar Bolwerk; wij bestuderen nog of dit een besparing op de drukkosten kan meebrengen, want het Jaarboekje is prijzig.

SPEURACTIE PRIJSVRAAG

Wij loven een aardige prijs uit voor diegene die ons een lijstje zendt met de meeste door hem of haar aangetroffen (druk)fouten in het Jaarboekje 74/75; wie in plaats daarvan ideeën instuurt ter verbetering van inhoud of presentatie, dingt mee naar de originaliteitsprijs.

S O O S

15 november	middag
29 november	avond
20 december	middag

uitsluitend voor 4,5 en 6 binnenkort komen er sooskaarten op naam voor ieder die de soos wil bezoeken.

PROMOTIE

Een felicitatie aan de heer B. Backus, die 6 november promoveert tot doctor in de wis- en natuurkunde, op het proefschrift Tracer self-diffusion measurements for silver at lower temperatures. Enige van de bij de dissertatie gevoegde stellingen treft U in dit Bolwerknummer aan.

P

STELLING 9.

Wie voor een dubbeltje geboren is kan met de huidige inflatie best nog een kwartje worden.

STELLING 2.

De gebruikte methode ter bepaling van het gemiddelde eindexamen cijfer bij het V.W.O. leidt tot onrechtvaardigheden.

Dr. Backus.

VERSLAG SOOS VERGADERING 26 september.

Op de vergadering kwamen o.a. de volgende punten aan de orde:

1. Bedoeling van de Soos.

Deze blijft hetzelfde als vorig jaar, d.w.z. bevorderen van het contact tussen leerlingen en leraren.

2. Soosbestuur, -commissie, begeleidende docenten.

De structuur blijft hetzelfde. Het Soosbestuur bestaat uit zeven mensen; voorlopig zijn dit:

1e coördinator, algemene leiding en financiën: Wim van der Wurff (5b)

2e coördinator, programmaverzorging en verzamelen van ideeën: Erik Wiewel (5e)

3e coördinatrice, beheren van de bar: Marlies van de Hende (4a)
Thee: Frans Hoving (5c)

Muziek: Walther Sell (4h)

Verzorging Soos-ruimte: Lies Sol (4l)

Publiciteit, waaronder Soosrurier: Hein Raaijmakers (5i)

Het definitieve bestuur zal op de vergadering van 26 november gekozen worden.

De Soos-commissie bestaat uit een aantal leerlingen die het bestuur helpen met het uitvoeren van hun taken.

De begeleidende docenten zijn Marianne Heintjes, Bert Stobbelaer (voor de middagsos), Truusje Kofflard en Ben Geurts (voor de avondsos). Deze mensen zullen voornamelijk het contact met het schoolbestuur onderhouden.

3. Soosdata.

Op 15 november is er een middagsos, en op 29 november is er een avondsos. Op deze avond is er tevens voorlichting over beroepskeuze. Op 20 december is er een "grote" middagsos. Deze begint om half twee.

4. Sooskaarten.

Er is besloten om Sooskaarten in te voeren. Deze zullen op naam en op aanvraag verkrijgbaar zijn. Hiertoe werd besloten, omdat bleek, dat het aantal introducés en zelfs totaal vreemden sterk toenam. In BOLWERK of op het prikbord zullen binnenkort nadere mededelingen volgen.

5. Soosruimte.

Het Soosbestuur zal zorgen voor meer voorzieningen, om de verre staat van verontreiniging, waarin de Soosruimte, na elke Soos weer, verkeert, tegen te gaan. In het verleden kostte het nogal wat moeite om alles weer in de oorspronkelijke staat te herstellen. Aan de Soosleden wordt gevraagd daarvan dan ook gebruik te maken.

Robert Castenmiller en Ron de Jong.

N.B. Wij hebben de stellige overtuiging, dat het Soosbestuur zich volledig in zal zetten voor het uitbouwen van het Soosgebeuren en het zal zeker niet aan deze mensen liggen als er Sosen zijn, die niet volledig geslaagd genoemde kunnen worden.

STELLING 7.

De experimenten, zoals uitgevoerd in het kader van voorbereiding op de mammoetwet, kunnen gezien vanuit een fysische achtergrond geenszins als goede experimenten gekwalificeerd worden.

Dr. Backus

S A M S A M (VOOR DE EERSTE KEER!)

Daar was dus (eindelijk ?) Samsam. De meningen erover liepen uiteen van "Niks 'an" (enkelen) tot "Heel erg leuk" (veel meer, dacht ik wel).

De heer Bertens vond dat er een "levendige en enthousiaste sfeer" hing. Hij was best tevreden over het verloop van Samsam in 't algemeen (zo voor de eerste keer ...). Er waren wel enkele 'interne' moeilijkheden geweest, maar welke kreeg ik niet te horen.

Ook mevrouw Deelen was enthousiast. Ze vond dat er een gezellige en leuke stemming heerste. Evenzo waren de leerlingen-organisatoren tevreden (ook; voor de eerste keer ...).

Volgens schatting van de heer Bertens waren er + 130 mensen, en daar mogen ze best tevreden mee zijn (voor, natuurlijk, een eerste keer ...). Ik geloof dat er meer tweede dan derde klassers waren, of misschien leek dat alleen maar zo.

Er was zoal te doen: schilderen en kleien, hoewel er voor dat

laatste eigenlijk niet erg veel belangstelling was. Verder waren er schaak- en damborden en ander materiaal voor intelligentie vereisende spelletjes (ganzebord etc).

Er waren enkelen die dansten op soms wel goede muziek. Maar voor de rest zaten de meesten, wat huiverig voor het daglicht, aan de kant. Het bleef dus bij enkele dansters die het daglicht wel aankonden; misschien wordt dat op de avondsamsam beter.

Er was ook een soort van Radvan-avontuur. Ik weet niet precies wat daar de bedoeling van was, maar je kon in elk geval lootjes à f 0,05 kopen (niet te duur). Oja, en natuurlijk het pingpongen. Dat is ook altijd wel grappig.

Tja, wat zal ik er nog meer van zeggen? Ik geloof dat je wel mag zeggen dat Samsam geslaagd is (zij het dan ... voor de eerste keer ... maar ach).

En wie weet ... de volgende....

Yvonne Wiewel (3a)

P R O F I C I A T

Het doet mij bijzonder groot genoeg dat het initiatief van de Oudervereniging om te komen tot een schoolblad, dat het gehele scala van de schoolgemeenschap Pius X zou bestrijken, zo geestdriftig is aangeslagen.

Met de reactie op het blad heb ik gewacht totdat het tweede nummer van BOLWERK was verschenen. Gesteld kan worden dat deze periodiek aan ieders wens tegemoet komt. Dit is ook de bedoeling geweest van de O.V. n.l. de gehele schoolgemeenschap te betrekken in het wel en wee van onze Pius X.

Wij hopen oprecht dat velen zo enthousiast zijn geworden dat de schroom overwonnen zal worden, om ook eens de pen op te nemen. Van vele kanten hoor ik altijd dat men zijn/haar gedachten niet op papier kan zetten. Dit is m.i. een aperte misvatting; men moet het gewoon doen.

Redactie en medewerkers wens ik veel geluk en succes bij hun arbeid om de homogeniteit van de school verder gestalte te geven.

H.J.W. van der Wielen
Secretaris O.V.Pius X

ONTWAKEN

De haan kraaide ook nu weer om vijf uur. De boer ontwaakte langzaam en na een paar minuten wist hij zich op te richten. Kreunend trok hij zijn sokken aan. De stank die uit deze sokken opsteeg vervulde de kamer. De vorige dag was hij in een plak koeievla gestapt en hij had nog niet de moeite genomen om schone sokken te pakken. Langzaam sjokte hij naar de wastafel en hij waste zich flink; zichtbaar huiverde hij van het koude water. Zijn boterhammen smeerde hij met keiharde roomboter en langzaam werkte hij zijn ontbijt naar binnen. Zijn hete thee slurpte hij met kleine slokjes. Zijn rechterwijsvinger zag wit, omdat die door het kleine oortje van het kopje gewurmd was. Daarna werkte hij zich overeind en sleepte zich naar de plee om een plas te doen. Toen dat afgehandeld was, stapte hij in zijn klompen en slofte hij over her erf naar de schuur om het eigenaardig ruikende kippevoer in een door de roest aangetaste pan te doen en de kippen te voeren. Het waren vieze kippen; ze hadden elkaar de kont kaal geplukt omdat het hok voor zoveel kippen te klein was en aan hun veren zat modder. De koude wind floot door het kippenhok en de boer rilde toen de wind zijn hemd optilde. Stom dat-ie zijn trui niet had aangedaan. Nadat hij de kippen had gevoerd, liep hij, als het ware tegen de wind aanleunend, huiverend terug naar de boerderij. Daar legde hij de geraapte eieren in een mandje en ging op zoek naar zijn trui, die hij de avond tevoren in een hoek gesmeten had. Hij kon hem niet vinden en er kwam een vloek over zijn lippen, maar hij likte hem weg want hij zag de trui verfrommeld in een hoek liggen. Hij trok hem aan, maar merkte niet dat hij achterstevoren zat.

Weer sjokte dezelfde gestalte door de gure wind in het halfduister over het erf. Dit keer ging hij de warme koeiestal binnen. De vier koeien huiverden even toen de deur open ging en de wind binnenkwam. De boer gaapte even en bondhet krukje met-een-poot onder en begon met melken. Nu rook hij ook de mufte hooilucht. Hij warmde zijn handen aan de koeiers terwijl hij molk. Hij gaapte luid met een "aaaah" en het melken ging steeds langzamer. Bij de derde koe werd het hem teveel en hij viel achterover: hij sliep onmiddellijk in. In zijn slaap rolde hij onder de staart van de koe. Om half zeven ging deze staart omhoog: de boer schrok wakker toen er een warme straal koeurine op zijn gezicht plensde. De boer rende de koeistal uit met een vies gezicht naar de pomp. Hij stak zijn hoofd onder de pomp en liep toen naar een paar bosjes. Hij boog zijn hoofd en braakte met volle overgave. Daarna liep hij met grote stappen naar de stal en molk toen hardhandig de ongemolken koeien. De melk gooide hij weg. De melkman was toch al geweest.....

Rob Meijer 3d
(opgedragen aan Henriëtte Loogman)

JAN MET DE HANDERS

Rekend loedgieter uit de buinstad,
specialist in het montereren van kranen-
leertjes bij hogere medici.

4.4.

Het bestuur van de oudervereniging Pius X Lyceum voor het schooljaar 1974/1975 is als volgt samengesteld:

Mevr. S.P.Berkhoudt-de Roy van Zuydenwijn,	Anton Waldorpstraat 67	150671
Mevr. E.B.G.Driessen-Pont,	Em.v.Meterenstraat 19	150501
Mevr. E.Th.Hoving-Helling,	A.Schelfhoutstraat 29	173837
Mevr. Mr. G.F.M.Rijink-Boersma,	Nic.Jepiksestraat 121	152789
Mevr. Chr.T.M.Kimman-Voors,	Eastonstraat 146	195818
Mevr. H.J.M.Krom-Dankelman,	Paulus v.Hemertstraat 13	134107
Dhr. C.P.Boerlage,	Louis Couperusstraat 46	116082
Dhr. N.W.M. van Schaik,	Jan Menkesstraat 56	138565
Dhr. E.M. de Smet,	Joh.Greivestraat 35	132225
Dhr. J.P.Uiterwijk,	Jan van Galenstraat 184	187325
Dhr. Th.Vervloet,	Groenendaalstraat 24	155476
Dhr. H.J.W. van der Wielen,	Nachtwachters 189	183210
Dhr. L.G.W.Wiewel,	Jan Springerhof 35	136834

Het dagelijks bestuur bestaat uit:

Mevrouw E.Th.Hoving-Helling	voorzitter
De heer Th.Vervloet	vice-voorzitter
De heer H.J.W. van der Wielen	secretaris
De heer N.W.M. van Schaik	penningmeester

De Commissie Sport en Spel bestaat uit:

Mevrouw Chr.T.M.Kimman-Voors
De heer Th.Vervloet

Zie je er wat in?

nooit warme woorden van
reklame makers!

Knip ze uit en leg ze op
een wit vel. Zet tussen
elk woord maximaal drie
zelfbedachte woorden of
leestekens en kom tot een
sluitend verhaal.

Of minder poëtisch, verwerk
ze tot een kruiswoordpuzzel.
Of schilderachtig, maak er
een collage van waarbij de
woorden door uitsluitend
zwart/wit lijnen, dunne of/en
dikke, worden verbonden

Alles op de maximale maat
van een bolwerk vel.

Uitschieters worden bekroond!

